

Visitatie

vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

Zelfevaluatie & visitatieverslag

Datum visitatie	26 maart 2025
Naam school	Dalton Lyceum Barendrecht
Adres	Zichtwei 1
Postcode en plaats	2992 ZA Barendrecht
E-mailadres school	info@daltonbarendrecht.nl
Telefoonnummer school	0180 - 64 21 80
Bestuurder(s)	Reinoud de Vries en Mark Mees
Leidinggevende school	Anja Besseling en Peter Stehouwer
Daltoncoördinator(en)	Patrick Kranenburg, Liesbeth Siemons
Aantal klassen	62
Aantal leerlingen	1596
Aantal docenten / oop en directie	125 / 48
In bezit van daltoncertificaat	Ja
Bezig met daltoncursus	0
Nevenvestigingen	
Stand van zaken inspectie	Havo onvoldoende (bovenbouw en op2; zicht op ontwikkeling en begeleiding)
Visitatievoorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	

Lid 4.	
Lid 5.	
Lid 6.	
Lid 7.	
Lid 8.	
Besluit vorige visitatie	☐ Licentieverlening/-verlenging
	☒ Versnelde visitatie licentieverlening
	☐ Anders, ...

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
 Versie 10 juni 2024 Pagina 1 van 44

School

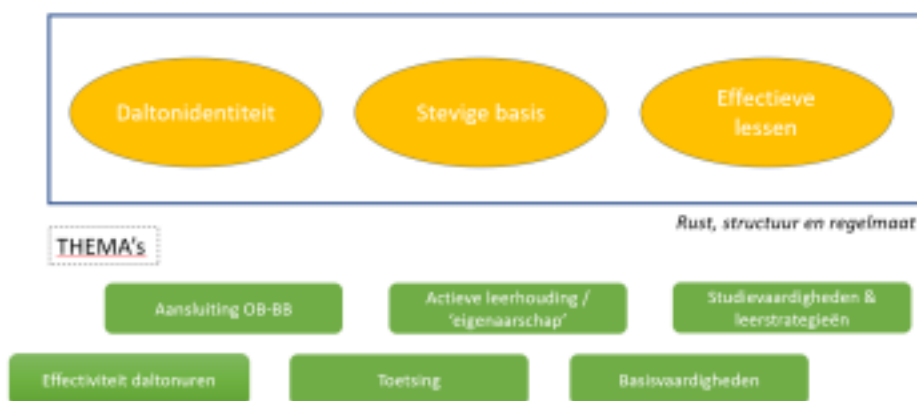
Introductie

1. Zelfreflectie

In 2023 zijn we gevisiteerd, na een periode vol veranderingen. Er was een directiewisseling geweest en de gevolgen van de coronapandemie waren nog merkbaar. De school stond aan het begin van een herstelproces na een onrustige tijd. Veel initiatieven werden voorgesteld, maar deze werden nog uitgewerkt om goed van start te kunnen gaan en duurzaam te worden geborgd. Tijdens de visitatie ontvingen we specifieke en praktische aanbevelingen die ons hielpen te bepalen waar extra aandacht nodig was. 'Borging' was hierin misschien wel het belangrijkste aandachtspunt. Op basis van belangrijkheid en haalbaarheid hebben we vervolgens besloten welke punten we op welk moment zouden oppakken. 'Terug naar de basis' is daarbij een belangrijk uitgangspunt geweest. Ook ons schoolplan (gevisualiseerd in het plaatje hieronder) ademt deze geest, en niet voor niets is daarom ook in het huidige schooljaar 'effectiviteit' als centrale daltonkernwaarde gekozen.

Drie koerspunten en een kader

Op basis van de aanbevelingen hebben we een actielijst opgesteld met diverse aandachtspunten. De afgelopen twee jaar hebben we actief gewerkt aan het realiseren en verbeteren van deze punten. Gezien de beperkte tijd sinds de visitatie, die slechts twee jaar geleden plaatsvond, hebben we prioriteiten moeten stellen.

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 2 van 44

	Omschrijving	Actie	Inhoud
1	Borging Denk na over de structuur waarin de daltonontwikkelingen worden aangestuurd in de school. Ga hierin de samenwerking aan tussen schoolleiding, de collega's van de daltonwerkgroep en de daltoncoördinatoren. Borg dit in een constructieve samenwerking.	DMT: daltoncoördinatoren vaststellen	Taakomschrijving daltoncoördinatoren vaststellen (sturing en borging) Herziening vormgeving daltonwerkgroep + rol

5	Samenwerking Ondersteun de collega's in het vormgeven van het primaire proces waaraan je kan zien dat het gaat om een daltonschool. Wat zijn de kenmerken van een daltonles? Hoe organiseer je samenwerking in de les? Er zijn op deze school mooie voorbeelden. Leer van elkaar. Zo kan samenwerking tussen leerlingen effectief worden.	Daltoncoördinator Meerdere daltonopleidingen. Lesbezoeken Expertgroep samenwerken	kijkwijzer, lesbeoordelingsformulier a.d.h.v. Dalton Expertise ophalen, onderzoeken wat er al is en leerlijn ontwikkelen.
---	---	--	--

Reactie visitatieteam

De (werk)sfeer is goed in school. Er is weer sprake van rust, regelmaat en structuur. Jullie koerspunt; 'stevige basis' is zichtbaar en voelbaar in de school. Door de ingezette didactische instrumenten (EDI-methode, de rol van de DOC in samenwerking met het DMT) zijn jullie tot uniformiteit en een gemeenschappelijke taal gekomen. Iedereen beaamt dit tijdens de visitatie (OOP, docenten en leerlingen).

De nieuwe DOC heeft een centrale en zichtbare plaats in de school gekregen. Het beleid t.a.v. het vakmanschap binnen de school is in handen van de DOC. De directe samenwerking met het DMT, Teams en werkgroepen maakt het mogelijk om snel te schakelen en nieuwe ontwikkelingen effectief af te stemmen en breed in de school te verankeren.

Er is een daltonprofiel voor docenten opgesteld, dat gebruikt wordt bij de reflectiegesprekken van het personeel met de teamleiders. Ook wordt van docenten verwacht, dat zij jaarlijks een daltonexperiment ontwikkelen. De structuur staat. Zet deze lijn door.

1.1 Verantwoordelijkheid / vrijheid

Tijdens de vorige visitatie zijn er geen aanbevelingen gedaan met betrekking tot deze kernwaarde. Evengoed heeft de school zich ook met betrekking tot deze kernwaarde weer verder ontwikkeld.

Wat hebben we gedaan?

Keuzes en verantwoordelijkheid bieden

Vrijheid en verantwoordelijkheid worden verder versterkt door leerlingen keuzes te bieden in hun leerproces. Zo mogen leerlingen uit de brugklas en mavo 2 op eigen initiatief tijdens pauzes helpen in de kantine. Zij ondersteunen hierbij het kantinepersoneel met taken zoals afrekenen. Dit leert hen verantwoordelijkheid te dragen en een actieve rol in de schoolgemeenschap te spelen.

Daarnaast worden leerlingen gestimuleerd om hun creatieve talenten te ontwikkelen via werkplaatsen voor cultuur, die plaatsvinden op donderdagmiddag. Hierbij kunnen zij kiezen uit activiteiten zoals tekenen, drama, kleding maken, muziek en zang. Deze werkplaatsen bieden leerlingen de vrijheid om nieuwe interesses te ontdekken en vaardigheden te ontwikkelen.

Bij creatieve opdrachten krijgen leerlingen ook ruime keuze in hoe zij deze uitvoeren, bijvoorbeeld door zelf te bepalen met wie zij samenwerken. Bovendien biedt het gebruik van digitale methodes bij vakken zoals Engels, Frans en Nederlands leerlingen de mogelijkheid om op hun eigen tempo en niveau te werken.

Peer-to-peer leren

De brugklasleerlingen worden tijdens hun opstartperiode door leerlingen uit vwo 5 ondersteund in de vorm van tutoring. Deze bovenbouwleerlingen mogen dit inzetten voor hun maatschappelijke stage en mogen hiervoor solliciteren. We hebben onderzocht hoe we tutoring nog krachtiger, maar tevens toegankelijker kunnen inzetten binnen onze school.

Om leerlingen meer verantwoordelijkheid te geven over hun eigen leerproces en tegelijkertijd samenwerking te bevorderen, maakt de school sinds kort gebruik van het softwareplatform *TeachBuddy*. Dit platform stelt leerlingen in staat om een peer-to-peer leercommunity te vormen waarin zij elkaar kunnen ondersteunen. Leerlingen kunnen via *TeachBuddy* hulp vragen en aanbieden, bijvoorbeeld bij specifieke vakken of vaardigheden.

Daltonuren

In de huidige situatie m.b.t. de daltonuren bestaat er een opbouw van klas 1 naar klas 3 als het gaat om het aantal daltonuren op weekbasis. Brugklassers worden in de opstartfase goed begeleid in het invullen en plannen van hun twee daltonuren per week. We leren ze bewuste keuzes te laten maken (en deze te verantwoorden) die zijn afgestemd op hun eigen onderwijsbehoeftes. Leerlingen zijn vrij in het kiezen van een daltonuur. Zo bestaan er vakgerichte daltonuren voor extra oefenen, het verwerken van een weektaak, aanvullende uitleg of het vervullen van een samenwerkingsopdracht, maar er zijn ook stilte daltonuren om te

kunnen studeren. Vanaf jaar 2 hebben de leerlingen 3 daltonuren per week. Zij plannen hun daltonuren in Magister steeds aan het eind van een lesweek voor de komende lesweek. Keuzes kunnen in beperkte mate, middels tijdsloten, nog worden gewijzigd. Mentoren hebben een belangrijke, begeleidende rol in dit proces en kunnen de keuzes van de leerlingen ook bijstellen. De beleider van het daltonuur wordt geacht de onderwijsbehoeftes van de bezoekende leerling te bevragen en op basis van die informatie het daltonuur vorm te geven en verder te begeleiden. Op die manier moet een leerling zijn of haar verantwoording geven voor de keuze van het betreffende daltonuur. We ervaren dat we hierin nog meer uniformiteit kunnen bereiken, hierin bestaat nog een diversiteit in het verloop van een daltonuur. Ongewenste omgang met de vrijheid m.b.t. het zelf kiezen van een daltonuur, of het niet plannen van een daltonuur, wordt goed gemonitord door de leerjaarbegeleiders.

Uitdaging en maatwerk

De school biedt diverse mogelijkheden voor leerlingen die extra uitdaging zoeken: •

Vervroegde examens: In voorexamenklassen kunnen leerlingen al examen doen in één of twee vakken. Dit traject wordt afgestemd tussen leerling, docent en ouders, en helpt leerlingen verantwoordelijkheid te nemen voor hun studievoortgang.

- VWO+ traject: Voor vwo-leerlingen met een gemiddelde van 7,5 of hoger biedt de school de mogelijkheid om vakken waarin zij uitblinken met minder contacturen te volgen. De vrijgekomen tijd kunnen zij gebruiken voor verdiepingsstof of om extra aandacht te besteden aan vakken waarin zij zich willen verbeteren. Ook is er voor de leerlingen die op sociaal-emotioneel gebied moeite hebben om aansluiting te vinden een peergroup gestart waarbij verbinding met gelijkgestemde leerlingen/leerlingen met dezelfde sociale behoeften centraal staat.

Ambities en ontwikkelpunten

- Dit jaar worden de responsgroepen weer nieuw leven ingeblazen. De eerstvolgende stap is dan om weer te komen tot een actieve leerlingenraad, waarin leerlingen op een aantal terreinen meedenken over het beleid van de school.
 - Herziening Daltonplanner met daarin keuzemogelijkheden in leerweg. •
- Het professionaliseringsmodel verder uitbouwen en de opbrengst borgen.

Reactie visitatieteam

Er is een bewuste keuze gemaakt om vanuit een “gemeenschappelijke taal” verder te ontwikkelen. Hierbij neemt EDI een prominente plaats in. Dat is duidelijk waarneembaar binnen de school; we hebben veel (goede) docentgestuurde lessen gezien, waarbij er gebruik werd gemaakt van activerende werkvormen. Daarbij zien wij ruimte om meer keuzemogelijkheden voor leerlingen in te brengen.

In de keuze van daltonuren zijn leerlingen in beginsel vrij. Bij leerlingen met te veel onvoldoendes, plant de mentor een deel van de daltonuren in. Hierbij wordt ook een reflectieformulier gehanteerd voor de daltonuren, die door de mentor zijn vastgelegd. De controle van de planning van de daltonuren ligt bij de mentoren.

De daltonuren ervaren de leerlingen als prettig. Er is voldoende variatie in soorten daltonuren. Ook de onderlinge verschillen tussen docenten vinden zij fijn en/of nuttig. Populaire docenten zitten wel vaak snel vol. De regels, die in de daltonuren gehanteerd worden, lijken tussen docenten te verschillen.

De leerlingen worden gezien door de docenten. De wijze en intensiteit van de begeleiding door vakdocenten en mentoren wordt als persoonsafhankelijk ervaren. Ouders geven ook aan, dat uitstelgedrag van leerlingen nogal eens wordt beloond met het uitstellen van toetsmomenten. Dat pakt ook wel eens ongelukkig uit voor de leerlingen, die wél voorbereid zijn op het oorspronkelijke moment.

Het OOP geeft in het gesprek aan veel ruimte te krijgen voor eigen initiatief. Dat proeven we breder in de school. Er is ook een daltonprofiel opgesteld voor docenten, dat gebruikt wordt bij de reflectiegesprekken.

1.2 Zelfstandigheid

Aanbeveling

Tijdens de vorige visitatie zijn er geen aanbevelingen gedaan met betrekking tot deze kernwaarde. Evengoed heeft de school zich ook met betrekking tot deze kernwaarde weer verder ontwikkeld.

Wat hebben we gedaan?

De les

Voor lessen waarin instructie de kern is, biedt het EDI-model een duidelijk kader voor de mate waarin zelfstandigheid van leerlingen gevraagd c.q. bevorderd kan worden. Het goed doorlopen van de verschillende lesfasen zorgt ervoor dat leerlingen 'op maat' en begeleid naar zelfstandigheid toewerken.

Leren plannen met de Plenda

Het ontwikkelen van verantwoordelijkheidsgevoel wordt in de onderbouw gestimuleerd door het gebruik van de Plenda. In de afgelopen jaren hebben we het gebruik hiervan uitgebouwd naar de derde klas. In de eerste periode geven docenten expliciet aan waar en hoe leerlingen hun huiswerk moeten noteren. Naarmate het schooljaar vordert, wordt de verantwoordelijkheid

steeds meer bij de leerlingen zelf gelegd. Ouders worden via de Plenda betrokken bij het proces, onder andere door de leerstrategieën die hierin zijn opgenomen.

Activerende gesprekstechnieken

Een groep docenten uit diverse afdelingen en van diverse vakken heeft een intensieve cursus activerende gespreksvoering gevolgd. De daar geleerde technieken worden met name ingezet in een speciale vorm van coaching in de havo-afdeling voor leerlingen die vastlopen. Onderzocht wordt of deze vorm van coaching ook zinvol is in de andere afdelingen.

Studiemiddag zelfstandigheid en verantwoordelijkheid

Tijdens de tweede studiemiddag is er door een lid van de DOC een workshop 'zelfstandigheid en verantwoordelijkheid' verzorgd, waarin ons professionaliseringsmodel (een experiment opzetten op basis van wetenschappelijke literatuur) op microniveau vorm kreeg.

Ambities en ontwikkelpunten

- Bestaande daltonplanner doorontwikkelen (aansluiting Plenda)
- De technieken voor activerende gespreksvoering onderdeel maken van ons professionaliseringsaanbod

Reactie visitatieteam

Na de vorige visitatie zijn er geen specifieke aanbevelingen gedaan voor de kernwaarde zelfstandigheid. Ook tijdens de visitatie op 26 maart 2025 heeft het team gezien dat deze kernwaarde is ingebed in de school. Tijdens elke les werken leerlingen zelfstandig aan het verwerken van de stof. Hoe de leerlingen aan het vak werken verschilt; leerlingen maken zelf de keuze of ze samenvattingen of oefenopgaven maken of de uitleg van de PPT-slides overschrijven. Het is niet altijd duidelijk of de docent zicht heeft op de keuzes die leerlingen maken dus hoe ze de tijd voor zelfstandig werken invullen (en daarmee de effectiviteit).

Op dit moment wordt er gewerkt aan een 'daltondocentprofiel'. Wij zien ontwikkelkansen om een dergelijk profiel ook voor leerlingen uit te werken zodat expliciet gemaakt kan worden wat je precies verwacht van (zelfstandige) leerlingen en waar naartoe gewerkt/begeleid kan worden. Betrek bij het samenstellen hiervan ook zeker de leerlingen.

Tijdens gesprekken met leerlingen wordt de ruimte die ze krijgen om eigen keuzes te maken en zelf te werken veel genoemd als positief aspect van de school.

Aanbeveling

1.3

Samenwerking

Ondersteun de collega's in het vormgeven van het primaire proces waaraan je kan zien dat het gaat om een daltonschool. Wat zijn de kenmerken van een daltonles?
Hoe organiseer je samenwerking in de les? Er zijn op deze school mooie voorbeelden. Leer van elkaar. Zo kan samenwerking tussen leerlingen effectief worden.

Wat hebben we gedaan?

De daltonles

Binnen de Dalton Onderwijs Commissie hebben we gewerkt aan een update van ons Dalton Docent Profiel. Er ligt inmiddels een concept, maar dat hebben we nog niet in de school verspreid. We willen mogelijk inzichten uit de EDI-trainingen (zie verderop) hierin verwerken. Het profiel zal uiteindelijk ook leidend zijn voor een kijkwijzer voor de (effectieve) les. Het schijnwerpermodel geeft wel een duidelijk beeld van hoe wij de ideale daltonles voor ons zien. Met dit plaatje nodigen we iedereen uit om na te denken over de 'sweet spot' waar het werken vanuit c.q. aan de daltonkernwaarden (geel spotlicht) logisch gecombineerd wordt met het werken met effectieve didactische technieken (blauw spotlicht).

Invoering Technologie en Toepassing

Voor havo/vwo-leerlingen biedt de school de gelegenheid om het technasium te volgen. Leren 'samenwerken' is een belangrijke doelstelling binnen ons technasium. Dit schooljaar zijn de voorbereidingen getroffen om binnen onze mavo een soortgelijk aanbod te realiseren. Vanaf volgend jaar kunnen leerlingen het vak T&T volgen. Ook binnen T&T werken leerlingen op een gestructureerde manier samen aan opdrachten van externe opdrachtgevers.

Personeel

Vanuit de DOC hebben we een jaarlijkse cyclus van studiemiddagen opgezet, waarbij de eerste studiemiddag een groot schoolthema van het schooljaar betreft, de tweede de vorm van een teachmeet kent en de inhoud van de derde bepaald wordt door waar we in een schooljaar behoefte aan blijken te hebben. Een belangrijk doel van de studiemiddagen is om de samenwerking tussen teams en secties te vergroten. Dit schooljaar hebben we tijdens de tweede studiemiddag workshops rondom de daltonkernwaarden georganiseerd.

Docenten konden zich o.a. op basis van hun eigen ingevulde daltonspiegel, of vanuit een specifiek(e) interesse/leervraag, inschrijven voor een van deze workshops. In de workshops hebben we het daltonexperiment dat de docenten gaan uitvoeren tijdens hun les uitgelegd: collega's hebben eerst tijd gekregen om zich in een toepasselijk artikel te verdiepen, vervolgens zijn er ideeën naar aanleiding van het artikel uitgewisseld, ontstonden er constructieve onderwijsgesprekken en kregen collega's gelegenheid om het experiment voor hun eigen lessen te ontwerpen. (De

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 9 van 44

eerlijkheid gebiedt overigens te zeggen dat de laatste fase niet bij elke workshop bereikt werd vanwege tijdsgebrek.)

Docenten werken verder intensief samen door met elkaar in gesprek te blijven en van elkaar te leren. Dit wordt mede ondersteund door ontwikkelmiddagen, de Daltonopleiding en plenaire bijeenkomsten, zowel in teamverband als met het volledige personeel. Tijdens de andere studiedagen gaan docenten in gespreksgroepen aan de slag met casussen die aansluiten bij hun dagelijkse praktijk. Deze groepen zijn bewust samengesteld uit docenten van verschillende teams en secties, zodat zij elkaars perspectieven en werkwijzen kunnen leren kennen. Dit zorgt voor mooie gesprekken waarin ideeën worden uitgewisseld en nieuwe inzichten ontstaan. Zo wordt niet alleen de samenwerking tussen teams versterkt, maar wordt ook een gezamenlijke visie op onderwijs verder uitgebouwd.

Samenwerking en sociale ontwikkeling binnen de school

Samenwerking tussen leerlingen is op vele plekken binnen de school zichtbaar. Tijdens Daltonuren ondersteunen leerlingen elkaar door samen opdrachten te maken en elkaar te overhoren. Daarnaast nemen leerlingen verantwoordelijkheid door als tutor onderbouwleerlingen te helpen met hun huiswerk. Voor VWO 5-leerlingen maakt dit deel uit van hun Sociaal Maatschappelijke Activiteit (SMA). We hopen dat het werken met TeachBuddy de mate van samenwerken tussen leerlingen buiten klassenverband verder bevordert. Gedurende het schooljaar worden diverse projecten georganiseerd die gericht zijn op het ontwikkelen van samenwerkingsvaardigheden. Leerlingen uit verschillende jaarlagen verbinden zich door gedeelde interesses en creëren unieke thema-avonden, zoals Live on Stage, de debatclub en VTO.

Ook in de lessen wordt bewust voor samenwerkingsvormen gekozen. Voorbeelden hiervan zijn de literatuurgeschiedenisopdracht in vwo 5 bij Nederlands, waarbij leerlingen in een tijdsbestek van een aantal weken steeds een andere rol in de groep aannemen, de praktische opdrachten bij bedrijfseconomie en het profielwerkstuk, waarvan het uitgangspunt altijd is dat leerlingen het samen maken.

Om heterogene samenwerking en coöperatieve samenwerking te stimuleren is er dit jaar voor het eerst een projectweek voor gymnasium 1,2 en 3 georganiseerd. Ook de jaarlijkse gymnasiumdag, waarbij 5e jaars gymnasiasten thematische workshops organiseren voor alle gymnasiasten uit klas 1 t/m 4 is hiervan een succesvol voorbeeld.

Daarnaast biedt de school diverse activiteiten waarmee leerlingen hun horizon kunnen verbreden, zoals De Avond van de Poëzie en internationale reizen.

Leerlingen spelen ook een belangrijke rol in voorlichtingsactiviteiten, zoals de open dag en proeflessen.

Rol van de gemeenschap binnen de school

De eerder genoemde projecten en activiteiten worden georganiseerd en begeleid door docenten uit verschillende secties en teams. Ondersteunend personeel speelt hierbij een belangrijke rol. De school wordt door zowel medewerkers als leerlingen ervaren als een prettige werkomgeving, waarin een laagdrempelige en open cultuur heerst. Collega's waarderen elkaars

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 10 van 44

kwaliteiten en maken daar optimaal gebruik van, wat ook doorwerkt in de interactie tussen docenten en leerlingen.

Samenwerking tussen leerlingen draagt bij aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden. In de mentorlessen van de onderbouw (jaar 1, 2 en 3) wordt gewerkt met de methode Tumult, gericht op respectvolle omgang, het gezamenlijk oplossen van conflicten en het versterken van zelfvertrouwen en motivatie.

In de bovenbouw wordt de leerlijn voor sociale vaardigheden voortgezet tijdens de lessen maatschappijleer en internationalisering. Hierbij ligt de focus steeds meer op de overgang naar het leven na de middelbare school en het functioneren in de samenleving. Burgerschap neemt hierdoor een steeds prominentere plaats in binnen het curriculum.

De school blijft zich ontwikkelen om burgerschap verder te integreren in het onderwijsaanbod. Hiervoor is een werkgroep burgerschap samengesteld die onderzoekt hoe burgerschap binnen de bestaande lessen verder vormgegeven kan worden. Aan de verschillende secties is gevraagd hoe zij burgerschap op dit moment in hun lessen integreren en welke mogelijkheden zij zien voor verdere uitwerking en samenwerking.

Binnen de mavo is dit jaar een initiatief gestart om de samenwerking tussen school en ouders te bevorderen. Door een interactieve vraag/antwoord-avond te organiseren willen we bewust de samenwerking tussen ouders en de school versterken. Ouders krijgen de kans om hun ervaringen te delen en samen na te denken over de beste manier om hun kind te ondersteunen. Dit leidt tot waardevolle inzichten, maar ook tot nieuwe verbindingen tussen ouders onderling. Door open gesprekken te voeren en expertise vanuit school te bieden, versterken we de gezamenlijke betrokkenheid bij het leerproces van de leerlingen. Het contact tussen ouders en school wordt hiermee laagdrempeliger, wat bijdraagt aan een betere begeleiding thuis én op school. Dit initiatief vormt de basis voor een structurele duurzame samenwerking.

Ambities en ontwikkelpunten

- In onze visie beschouwen we de school als een 'mini-samenleving'. Met de burgerschapsopdracht van de overheid op de achtergrond zoeken we naar concrete manieren waarop leerlingen de verantwoordelijkheid voor hun omgeving kunnen voelen en hierop kunnen reageren. Het tutoraat en het buddysysteem zijn hiervan de eerste voorbeelden.
- Technieken voor samenwerkend leren worden in de toekomst onderdeel van het professionaliseringsplan voor docenten.

Twee jaar geleden was de aanbeveling van het visitatieteam: ondersteun de collega's in het vormgeven van het primaire proces waaraan je kunt zien dat het gaat om een daltonschool. Wat zijn de kenmerken van een daltonles? Hoe organiseer je

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 11 van 44

samenwerking in de les? Er zijn op deze school mooie voorbeelden. Leer van elkaar. Zo kan samenwerking tussen leerlingen effectief worden.

We hebben de mooie voorbeelden van samenwerken ook tijdens deze visitatie gezien. Er zijn echter grote verschillen tussen de collega's. Sommige docenten lijken te worstelen met samenwerkend leren. We adviseren jullie om via intercollegiale visitaties van en met elkaar te leren.

Goed dat jullie tijdens de studiedagen nadenken over de ideale les – gezien door de EDI en de daltonkernwaarden 'bril'. Wij nemen jullie plannen over de daltonexperimenten, de opzet van de drie studiedagen en het roulerend voorzitterschap tijdens teamvergaderingen door DOC-leden mee naar onze eigen scholen. Bedankt daarvoor! Goed ook om te zien dat veel docenten de daltonspiegel ingevuld hebben en daltonscholing volgen. Blijf dat stimuleren om actief met de daltonontwikkeling aan de gang te zijn. Nodig ook eens leerlingen uit tijdens een studiedag (bijv. in de vorm van een leerlingenarena)

Blijf de samenwerking met het OOP opzoeken. Zij geven aan ook te willen ontwikkelen op het gebied van dalton. Biedt ook hen een daltonscholing aan en betrek hen zoveel mogelijk bij de daltonontwikkeling van de school. Zij zijn de oren en ogen van je school!

Dit geldt niet alleen voor het OOP, maar ook voor de leerlingen. Uit het leerlingengesprek bleek dat leerlingen graag meedenken en betrokken worden bij 'hun school'. Ze zijn trots op DLB en dragen dit graag uit. Ze hebben goed ideeën en zijn positief kritisch. Kijk naar een goede – en niet vrijblijvende – vorm van carousselgroepen / leerlingenraden, zodat de leerlingen op DLB een duidelijke stem krijgen.

Bij het vak O&O zagen wij prachtige voorbeelden van samenwerking (en overigens ook van reflectie). Fijn dat jullie volgend jaar voor de mavo het vak T&T gaan aanbieden. We hopen dat de olievlekwerking van deze mooie vormen van samenwerking doorvloeien naar de overige vakken.

Er vindt ook groepsdoorbroken samenwerking plaats op DLB. Teach Buddy is hier een prachtig voorbeeld van. De leerlingen en menig docent zijn hier vol lof over. Ook jullie thema-avonden, zoals Live on Stage, de avond van de poëzie, enz. worden geroemd door de leerlingen. Blijf hier energie in steken om dit onder de aandacht van leerlingen te brengen en hier gezamenlijk plezier uit te halen.

Tijdens de lesbezoeken hebben wij ook mentorlessen bezocht. De methode Tumult

kwam hierbij aan bod. Mooi welke gesprekken over een precair onderwerp dit opleverde in de klas. Jullie zijn goed aan de slag met burgerschap in de lessen en in de school. Laat de daltonontwikkeling en burgerschap hand in hand gaan en elkaar versterken. Goed om te lezen en horen over het initiatief op de mavo om de samenwerking tussen de school en ouders te bevorderen. Ook hier hopen wij een olievlekwerking te zien richting de havo en het vwo.

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 12 van 44

Al met al zien wij mooie aanzetten voor samenwerking, zowel binnen de lessen, in de school, als tussen collega's van alle geledingen. Zoek nadrukkelijk de samenwerking met de leerlingen en betrek hen zoveel mogelijk bij de daltonontwikkelingen op school.

1.4 Reflectie

Aanbeveling

Reflectie

Laat reflecteermomenten structureel terugkomen voor alle leerlingen. Reflecteren is voor elke leerling waardevol. Het is onduidelijk wat de structuur is in de cyclus, voor zowel ouders als leerlingen. Er zijn mooie werkwijzen ontwikkeld. Door deze structureel te gebruiken kunnen alle leerlingen hiervan profiteren.

Wat hebben we gedaan?

Werkgroep reflectie

Sinds het begin van het schooljaar is er een werkgroep reflectie actief. De werkgroep is bezig om, mede aan de hand van een cursus, een basaal kader te creëren aan de hand waarvan docenten en mentoren leerlingen in onder- en bovenbouw kunnen laten reflecteren op hun handelen en leren. Op moment van schrijven zijn de diverse instrumenten die in de school al gebruikt worden opgevraagd. Doel is om aan het begin van het nieuwe schooljaar het kader voor reflectie af te hebben, voorzien van voorbeelden van goede instrumenten. Aan zowel de teams als de secties (sectieplan) wordt vervolgens gevraagd aan de hand van het kader concrete invulling aan te geven aan het actief bevorderen van reflectie in het eigen team/vak. (Het format voor het nieuwe sectieplan voorziet hier al in.)

Begeleiding

Voorafgaand aan leerlingbesprekingen werd docenten in het verleden al gevraagd om opmerkingen in Magister te zetten in het kader van de voorbereiding door de mentor. We hebben dit proces de afgelopen jaren anders ingestoken en gebruiken nu de opmerkingenkolom om rechtstreeks feedback en feedforward te geven aan leerlingen. Op dit moment bevinden we ons in de fase waarin de opmerkingen in havo en vwo bovenbouw ook daadwerkelijk open gezet worden voor de leerlingen. We onderzoeken of we dit op korte termijn ook in de onderbouw en in de mavo kunnen doen en hopen dat deze vorm van feedforward leerlingen helpt bij de reflectie op hun leren.

Leerlingresponsgroepen

Hoewel er nog het nodige werk verzet moet worden om een en ander goed van de grond te krijgen, werken we sinds vorig schooljaar weer met leerlingresponsgroepen. Mede aan de hand van in het MT verzamelde thema's reflecteren teamleiders of leerjaarcoördinatoren samen met

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 13 van 44

leerlingen op de gang van zaken in de school. Doelstelling van dit schooljaar is om vanuit de responsgroepen te komen tot een levende en levendige leerlingenraad.

MOL-gesprekken

Twee jaar terug zijn we begonnen met het voeren van MOL-gesprekken, waarin leerlingen binnen de driehoek mentor-ouder-leerling reflecteren op hun leren en presteren. Het lukt ons steeds beter om leerlingen ook betrokken te krijgen bij de regulieren tafeltjesavonden, waar ouders in gesprek kunnen gaan met docenten.

Personeel: reflectiegesprekken

We hebben de gesprekkencyclus opnieuw opgezet, waarbij het traditionele 'functioneringsgesprek' vervangen is door het 'reflectiegesprek'. Collega's worden uitgenodigd om aan de hand van een theorie (met bijbehorend experiment) of een instrument (waaronder de daltonspiegel) te reflecteren op hun eigen handelen. Dit jaar hebben we dit idee verder vorm te geven door van elke collega te vragen twee experimenten uit te voeren in de lessen, waarvan er (in elk geval) één een daltonkernwaarde als uitgangspunt heeft.

Ambities en ontwikkelpunten

- De conceptlijn 'reflectie' zoals die op dit moment ontwikkeld wordt door de werkgroep is in de praktijk leidraad voor docenten en mentoren
- We hebben een levende leerlingenraad in de school die een volwaardig gesprekspartner is voor de schoolleiding.

Reactie visitatieteam

Op het DLB is reflectie een belangrijk onderdeel van het onderwijs. In de onderbouw krijgen leerlingen niet alleen mentorlessen, maar ook een speciaal reflectie-uur (MDA) waarin ze leren terugkijken op hun leerproces. In de bovenbouw verschilt de aanpak: sommige leerlingen werken met coaches in kleinere groepen, terwijl het vaste mentoruur op dinsdag aan het einde van de dag blijft bestaan.

*Een belangrijk moment voor reflectie is het **MOL-gesprek** (Mentor-Ouder-Leerling). In plaats van passief te luisteren, nemen de leerlingen hier zelf de regie. Ze bereiden het gesprek voor, reflecteren op hun prestaties en formuleren doelen voor de toekomst. Hun bevindingen worden gedeeld met de mentor en ouders en vastgelegd in Magister.*

Toch leeft onder de leerlingen een duidelijke wens: ze willen vaker worden betrokken bij het verbeteren van hun onderwijs. Ze willen niet alleen reflecteren op hun eigen prestaties, maar ook meepraten over hoe het daltononderwijs zich ontwikkelt. Reflectie vindt nu al plaats in lessen en bij toetsen, maar hoe kan dit nog beter?

Om reflectie een steviger fundament te geven, is de werkgroep Reflectie opgericht. Deze groep verzamelde verschillende instrumenten die nu al gebruikt worden in de school maar niet

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 14 van 44

schoolbreed. Zij zijn grotendeels bezig geweest met het opstellen van een doorlopende leerlijn 'reflectie' klas 1 t/m 6. Het plan is om het via de teams te introduceren. Zowel de teams als de secties wordt bevraagd om het actief te stimuleren. De leerlijn reflectie is uiteengezet in drie categorieën: reflecteren op toetsen, reflecteren op leerstrategieën en reflecteren op werkhouding.

*Daarnaast is een nieuwe manier van feedback geven geïntroduceerd in de bovenbouw havo/vwo: **feedback en feedforward via Magister**. Dit maakt opmerkingen en suggesties van docenten direct zichtbaar voor leerlingen, waardoor reflectie concreter wordt. De eerste resultaten zijn positief: leerlingen vinden het motiverend en ervaren de feedback als waardevoller dan wanneer deze alleen mondeling wordt gegeven. Een leerling uit de bovenbouw, zegt hierover: "Nu de feedback en feedforward in Magister staat, voelt het nog 'echter' dan als een docent het alleen maar vertelt." De vraag is: kan deze manier van feedback geven verder worden uitgebreid in de school?*

Ook docenten reflecteren op zichzelf. Sinds kort mogen zij zelf kiezen hoe ze op hun eigen handelen willen terugkijken: het daltonexperiment of het invullen van de daltonspiegel. Bovendien lopen er twee experimenten waarbij reflectie direct in de lessen wordt toegepast. Het is nog in de beginfase, maar sommige docenten hebben het experiment al besproken met hun teamleider.

*Reflectie krijgt steeds meer vorm binnen het Dalton Lyceum Barendrecht. Feedback via Magister zorgt voor meer transparantie, MOL-gesprekken stimuleren eigenaarschap, en ook docenten reflecteren op hun praktijk. Maar de vraag blijft: **hoe maken we deze werkwijzen structureler en schoolbreed?***

1.5 Effectiviteit / doelmatigheid

Aanbeveling

Ontwerp, met elkaar, een begeleidingsmodel met alle leerlingen, goed en onvoldoende presterend, van klas 1 t/m 6, waarin ruimte voor de kernwaarden, executieve functies en reflectie gewaarborgd is.

Wat hebben we gedaan?

Dit schooljaar staat de kernwaarde effectiviteit als speerpunt op de agenda. We hebben ons

daarbij dit jaar specifiek gericht op de effectiviteit van de les, omdat dit een essentiële voorwaarde is voor alle verdere begeleidingsactiviteiten van onze leerlingen. Daarnaast hebben we gekeken naar de mate van effectiviteit van de tijd die leerlingen op school doorbrengen, wat leidde tot een experiment met Daltonuren.

Professionalisering

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 15 van 44

Vanuit de Dalton Onderwijs Commissie (DOC) hebben we een professionaliseringsmodel bedacht waarin het 'experiment' (zoals bekend uit de daltonopleiding) een centrale rol speelt. Zonder hierin rigide te willen zijn, verwachten we op termijn van iedere docent dat hij/zij jaarlijks een experiment op het gebied van didactiek en een experiment op het gebied van de daltonkernwaarden uitvoert. Voeding voor dit experiment kan komen uit het bestuderen van (wetenschappelijke) artikelen of deelname aan cursussen. Maar ook onze eigen studiemiddagen kunnen aanleiding zijn voor experimenten.

De beschreven vorm van professionalisering is geborgd in de gesprekkencyclus. Daarnaast zijn we bewust bezig om docenten hun experimenten met elkaar te laten delen. In onze cyclus van studiemiddagen hebben we daartoe standaard één teachmeet opgenomen.

De effectieve les: een gemeenschappelijke taal

Om een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen rond het begrip 'effectiviteit van de les', heeft de Dalton Onderwijs Commissie (DOC) gekozen voor het EDI-model (Expliciete Directe Instructie). Dit model biedt een duidelijk raamwerk waarmee docenten hun lessen doelgericht kunnen vormgeven. Het Expliciete Directe Instructie (EDI)-model sluit goed aan bij Daltononderwijs omdat het structuur en duidelijkheid biedt, terwijl het tegelijkertijd ruimte laat voor zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Dit draagt direct bij aan de kernwaarde effectiviteit, omdat het EDI-model de lesopbouw zo vormgeeft dat de beschikbare onderwijstijd optimaal wordt benut.

In dat kader hebben we verschillende professionaliseringsactiviteiten georganiseerd:

- *Basiscursus EDI*: Een driedelige cursus over het EDI-model, waaraan meer dan 30 collega's deelnamen als 'voorhoede'. Deze groep fungeert als pionier in de implementatie van effectieve instructie binnen de school.
- *Workshop 'Effectiviteit'*: Tijdens de tweede studiemiddag verzorgde een lid van de DOC een workshop waarin ons professionaliseringsmodel centraal stond. Hierbij leerden docenten hoe ze een onderwijsexperiment kunnen opzetten op basis van wetenschappelijke literatuur.
- *Teamoverleggen met focus op de kernwaarde effectiviteit*: Gedurende het schooljaar hebben alle teamoverleggen, deels of volledig, in het teken gestaan van het gebruik van de EDI-taal. Dit heeft geleid tot een uniforme manier van communiceren over lesopbouw en didactische strategieën.

Daltonuren: experiment en studiemiddag

Naast de focus op lessen hebben we geëxperimenteerd met de indeling van Daltonuren om de tijd op school effectiever te benutten. Het idee was om tussenuren van leerlingen te laten fungeren als Daltonuren. In plaats van een vaste strook Daltonuren in het rooster

konden leerlingen zich inschrijven voor een Daltonuur bij een docent wanneer zij een tussenuur hadden.

Hoewel het idee veel enthousiasme opriep, bleek de uitvoering niet succesvol. Er waren onvoldoende docenten beschikbaar om aan de vraag te voldoen, vooral wanneer meerdere leerlingen tegelijkertijd een tussenuur hadden. Dit leidde tot een 'run' op de Daltonuren zodra de inschrijving opende, waarbij sommige leerlingen zelfs scripts gebruikten om als eerste te

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 16 van 44

kunnen inschrijven. Daarnaast werd het lastig om te controleren of leerlingen zich inschreven, wat resulteerde in ongeplande vrije tijd die niet effectief werd benut. Na enkele weken is besloten het experiment te stoppen. Het experiment heeft echter waardevolle inzichten opgeleverd over de uitdagingen en mogelijkheden rondom Daltonuren. Onze ambitie is om volgend schooljaar een werkgroep op te richten die zich specifiek richt op het verbeteren van de effectiviteit van Daltonuren.

In het schooljaar 23-24 hebben we een studiemiddag gewijd aan de invulling van de daltonuren. Docenten zijn met elkaar in gesprek gegaan en hebben (naast organisatorische zaken) vooral gekeken naar hun eigen rol in het effectief maken van de daltonuren. Een en ander heeft geresulteerd in een nieuw hoofdstuk voor ons handboek over de daltonuren. Evengoed zijn we nog steeds op zoek naar een goede modus om de daltonuren effectiever te maken.

Ambities en ontwikkelpunten

Met de eerste stappen in de professionalisering rond het thema effectiviteit zijn belangrijke resultaten behaald. In de komende periode zullen we deze focus verder uitbouwen door:

- Het monitoren en borgen van het gebruik van een gemeenschappelijk model in ons denken over en bewaken van 'de effectieve les'.

- Het ontwikkelen van een verbeterplan voor Daltonuren door middel van een werkgroep waar ook leerlingen bij betrokken zijn.

Door effectiviteit als speerpunt te kiezen, leggen we een solide basis voor ons onderwijs waarin leerlingen en docenten de ruimte krijgen om het maximale uit zichzelf te halen.

Reactie visitatieteam

Met de invoering van het EDI-model hebben jullie gekozen voor een concrete en zichtbare methode die aansluit bij de aanbeveling van de vorige visitatiecommissie: "Ontwerp, met elkaar, een begeleidingsmodel met alle leerlingen, goed en onvoldoende presterend, van klas 1 t/m 6, waarin ruimte voor de kernwaarden en executieve functies gewaarborgd is." Het EDI-model lijkt een logische stap binnen het kader rust, structuur en regelmaat. Het idee is om vanuit gestructureerde lessen ruimte te creëren voor meer toepassing van de kernwaarden: het vinden van de zogenaamde 'sweetspot'. Uit de gesprekken met de schoolleiding, docenten, DOC en bestuur blijkt een gezamenlijke sturing en voldoende draagvlak voor de gemaakte plannen. In de praktijk hebben we ook een aantal mooie voorbeelden gezien waarin het EDI model en kernwaarden op een effectieve manier

toegepast werden. Tegelijkertijd ligt hierin nog veel ruimte voor verdere ontwikkeling: zowel uit onze eigen observaties als uit de ervaringen van de leerlingen blijkt dat de succesvolle toepassing nog erg docent- afhankelijk is.

De effectiviteit van de daltonuren is op dit moment nog een groot aandachtspunt voor jullie. Vooral vanuit de docenten en schoolleiding hebben we teruggekregen dat deze nog als onvoldoende productief worden ervaren. Wij merkten dat het afschaffen van de daltonuren voor jullie geen taboe was, maar willen jullie nadrukkelijk adviseren om juist de daltonuren te behouden, zeker na gesprekken met de leerlingen. Het bestaan van de daltonuren is veel waard

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 17 van 44

voor de hen. Hierin kunnen ze keuzes maken om bijvoorbeeld uitleg te krijgen van een andere docent of het opzoeken van een bepaalde gewenste werksfeer. Voor veel leerlingen is het bestaan van het daltonuur ook een reden geweest om voor deze school te kiezen.

Er is behoefte aan meer uniformiteit en samenhang, vooral tussen de onder- en bovenbouw. Een meer gestructureerde aanpak en betere afstemming tussen vakken en leerjaren kunnen ervoor zorgen dat deze uren beter benut worden en leerlingen er meer profijt van hebben. Jullie lijken al goed inzicht te hebben in wat wel werkt: het labelen van de daltonuren, het vermijden van inplannen aan het einde van de dag en het organiseren van vakgerichte daltonuren. Bovendien werken de daltonuren in de bovenbouw naar jullie mening aanzienlijk beter. Een nieuwe werkgroep zal zich gaan buigen over het herijken van de daltonuren, hopelijk in samenspraak met de leerlingen.

De professionele samenwerking tussen docenten is zichtbaar en wordt gestimuleerd via de zogenaamde 'Teachmeets', studiemiddagen, en door het uitvoeren en delen van daltonexperimenten. Vooral de Teachmeets en studiedagen worden ervaren als een effectieve manier om van elkaar te leren en elkaar te inspireren. Het daltonexperiment heeft nog wat verdere uitwerking nodig. Tot nu toe blijft de vraag hoe de uitkomsten beter kunnen worden besproken en welke aanpassingen nodig zijn om het succes ervan te vergroten. Een duidelijke terugkoppeling en reflectie zouden kunnen helpen om de aanpak te verfijnen en effectiever te maken.

1.6 Borging als voorwaarde

Aanbeveling

- Denk na over de structuur waarin de daltonontwikkelingen worden aangestuurd in de school. Ga hierin de samenwerking aan tussen schoolleiding, de collega's van de daltonwerkgroep en de daltoncoördinatoren. Borg dit in een constructieve samenwerking.
- Kies waar je de focus op legt. Er is veel te doen en we zien ook heel veel ontwikkeld worden. Hierdoor mist de overkoepelende structuur. Spreek met elkaar af wat de kern is van jullie daltononderwijs zodat men dezelfde taal spreekt als het om dalton gaat.

Vandaaruit kunnen keuzes gemaakt worden en ontstaat een focus op wat voor jullie dalton is.

Wat hebben we gedaan?

Schoolplan

Waar het nieuwe schoolplan bij de vorige visitatie nog in wording was, is het inmiddels een richtinggevend document voor ons handelen. De geformuleerde koerspunten en thema's geven ons richting en ruimte voor onze (jaar)plannen.

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 18 van 44

Dalton OnderwijsCommissie (DOC)

Vorig jaar zijn we van start gegaan met de Dalton Onderwijs Commissie. De DOC heeft als belangrijkste speerpunt het 'vakmanschap' van de docent en initieert en coördineert vanuit die perspectief de activiteiten op het gebied van professionalisering en onderwijsontwikkeling. Directeur en adjunct vormen de link met het MT. Belangrijke opdracht van het MT is ervoor te zorgen dat inhoudelijke initiatieven vanuit de DOC geborgd worden in de agenda's van teamoverleggen en de gesprekkencyclus.

De commissie bestaat uit acht vrijwillig betrokken docenten en twee leden van de directie. Twee docenten zijn daarnaast daltoncoördinator. Zij bewaken dat de ideeën en initiatieven binnen de DOC aansluiten bij de visie van Daltononderwijs. De DOC vertegenwoordigt alle teams en zes verschillende secties binnen de school, waardoor er sprake is van een breed draagvlak.

Bijna elk lid van de DOC is tevens actief in een werkgroep, zoals reflectie, taal, burgerschap of rekenen. Deze werkgroepen zorgen voor een effectieve verbinding tussen de commissie en de rest van de school. Door deze structuur worden ideeën en inzichten uit de werkgroepen gedeeld in de DOC, en andersom. Dit resulteert in een olievlekwerking, waarbij de ontwikkelingen door de hele school verspreid worden.

Vanuit de DOC nemen de leden initiatief tot behandeling van bepaalde punten in het teamoverleg. In dit schooljaar is dit met name rondom EDI en de daltonkernwaarden gebeurd.

De DOC vergadert eens per twee weken. Tijdens deze vergaderingen wordt de voortgang van lopende projecten besproken, worden nieuwe initiatieven uitgewerkt en wordt de organisatie van studiedagen voorbereid. Deze studiedagen spelen een belangrijke rol in de professionalisering van het docententeam en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Daltononderwijs binnen de school.

Handboek

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 19 van 44

We hebben de afgelopen twee jaar gewerkt aan ons handboek DLB. Tot dusver betrof het vooral een document met praktische informatie. De bedoeling is om hierin ook meer zaken op te nemen die met ons onderwijs van doen hebben. Hiertoe zijn de eerste aanzetten gedaan, maar er is nog veel werk aan de winkel. We realiseren ons overigens terdege dat een goed handboek kan helpen om zaken beter neer te zetten en te borgen.

Placemats

Om eenduidigheid in de school te bevorderen, hebben we dit schooljaar placemats gemaakt die op de bureau's in de lokalen liggen. Door middel van deze placemat worden docenten op een eenvoudige manier herinnerd aan een aantal standaardafspraken in de school.

Nieuw Dalton docentprofiel

In de DOC is gewerkt aan een herziening van het oude Dalton docentprofiel. Er ligt een concept, dat we met de kennis die we dit jaar opdoen rondom EDI nog iets verder willen aanscherpen voordat we het in de school introduceren. Met een herziening van dit profiel werken we gezamenlijk aan het vakmanschap 'daltondocent', creëren we meer uniformiteit en transparantie, weergeven we de verwachtingen van een daltonles en ondersteunen we (indirect) de professionalisering van alle medewerkers.

Ambities en ontwikkelpunten

Wij streven ernaar om in de komende jaren onze missie en visie volledig te verankeren in de dagelijkse praktijk. Hoewel we met de invoering van ons nieuwe schoolplan al veel hebben bereikt, zien we het als een essentiële vervolgstap om concreet te maken wat we van elkaar verwachten in ons onderwijs en onze samenwerking. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning, waarin de DOC, de secties en de teams een actieve rol spelen en de schoolleiding een als sturende factor optreedt. Ons doel is een cultuur waarin onze koerspunten niet alleen richtinggevend zijn in gesprekken over verbetering, maar daadwerkelijk zichtbaar en merkbaar worden in de schoolomgeving.

Reactie visitatieteam

Bij de vorige visitatie kregen jullie de aanbeveling om goed na te denken over de structuur

waarin de daltonontwikkelingen binnen de school aangestuurd zouden moeten worden. Het werd aangeraden deze samenwerking te organiseren binnen meerdere gremia (schoolleiding, daltonwerkgroep, (dalton)coördinatoren). Ook werd aangegeven dat meer focus gewenst zou zijn, met als doel gezamenlijk de kern van jullie daltononderwijs te vinden en een gemeenschappelijke “dalton”-taal te spreken.

In de afgelopen twee jaar is er veel werk verzet op het gebied van borging. Jullie hebben een schoolplan opgesteld, waarop jullie de komende jaren verder kunnen bouwen. De daltonidentiteit vormt hierin een belangrijke pijler, waarbij de kernwaarde effectiviteit extra kracht krijgt door “effectieve lessen” als speerpunt te benoemen. Rust, structuur en regelmaat zijn essentiële randvoorwaarden voor de geformuleerde koerspunten. Bij het recente bezoek aan jullie school was de rust duidelijk aanwezig en het was evident dat er grote stappen zijn

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 20 van 44

gezet om de basis op orde te krijgen. Er is meer uniformiteit in regels en afspraken, die bijvoorbeeld ondersteund worden door de placemats met gemeenschappelijke afspraken.

Een belangrijke aanjager van de nieuwe ontwikkelingen is de Dalton OnderwijsCommissie (DOC). Jullie hebben de eerdere daltonwerkgroep opgeheven en de DOC opgericht. Als visitatieteam waren we onder de indruk van de manier waarop deze commissie is samengesteld: de deelnemende collega's hebben zich vrijwillig aangemeld, en de commissie weerspiegelt mooi de teams en secties van de school. Bovendien is er een afvaardiging van de schoolleiding, wat het draagvlak binnen de school vergroot. We vinden het een slimme zet dat bijna alle leden ook zitting hebben in één van de werkgroepen die de afgelopen jaren zijn opgezet. Hierdoor kunnen ontwikkelingen snel in de school worden uitgerold, en zijn er korte lijnen tussen de verschillende werkgroepen en de commissie.

Een van de resultaten van de DOC is het nieuwe Dalton-docentprofiel. Hierin hebben jullie duidelijk geformuleerd wat jullie van een daltondocent verwachten, en beogen jullie meer uniformiteit te creëren in de (dalton)lessen. Al vooruitlopend op de aanbevelingen willen we jullie meegeven om ook na te denken over een leerlingprofiel. Wat mag je van een daltonleerling in de verschillende leerjaren verwachten? Het is een interessante oefening om samen te verkennen wat een leerling in de brugklas moet kunnen op het gebied van daltonkernwaarden en welke ontwikkeling naar de examenklassen toe wenselijk is.

2. Ontwikkelvermogen

Parels van de school

(hier zijn we trots op)

- Ons schoolplan, waar onze missie en visie van waaruit we werken opnieuw verwoord zijn
- Het positioneren van onze DOC als belangrijk 'inhoudelijk' orgaan in onze school • De keuze voor de kernwaarde effectiviteit als speerpunt, waarbij we de EDI-taal c.q. het EDI-model als basis gekozen hebben voor het professionele gesprek over de effectiviteit van de lessen en de manier waarop we een en ander in de school tot leven weten te brengen.
- Professionaliseringsplan
- MOL-gesprekken
- Plenda
- Motiverend beoordelen bij LO
- De Daltonopleiding. Basis van de daltoncertificering van de collega's binnen onze school en de Zuidwester en diverse collega's uit de Zuidwester begeleid bij opzetten eigen trainingen en opgeleid tot daltontrainer.
- De DaltonXtra uren op donderdagmiddag
- Het feit dat we met elkaar in belangrijke mate weer 'rust, structuur en regelmaat' ervaren
- Ons technasium en de start van T&T op mavo
- Onze debatclub
- Vwo+ trajecten en onze peergruppen
- De ontwikkeling van ons gymnasium
- Het feit dat we een initiatiefrijke school zijn, waar we werken vanuit een gevoel van saamhorigheid en waardering voor bereidwilligheid

Ontwikkel- en onderzoeksvragen

(hier willen we meer van weten)

- Met het schijnwerpermodel nodigen we docenten uit om de 'sweetspot' te vinden in het werken vanuit de daltonkernwaarden en vanuit didactische technieken gericht op effectiviteit. Lukt het ons om deze 'sweet spot' te vinden?

We denken dat DLB met het EDI-model een manier heeft gevonden om het gesprek over effectief onderwijs te voeren. We zien dat het rust en duidelijkheid biedt. Wel hebben we geobserveerd, dat de EDI die wij in de lessen hebben gezien, vooral leraargestuurd was. Het wordt dalton zodra er meer sprake is van leerlingsturing. Meer aandacht voor het activeren van leerlingen is volgens ons een goede volgende stap richting de sweet spot.

- Wij streven ernaar om in de komende jaren onze missie en visie aan de hand van de door ons geformuleerde koerspunten goed te verankeren in de dagelijkse praktijk. Heeft de commissie (al dan niet op basis van wat zij waarneemt in de school) aanbevelingen voor ons om dit succesvol en duurzaam te bewerkstelligen?

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 22 van 44

We zijn blij met jullie feedback betreffende onze aanbevelingen die we aan het einde van de visitatiedag gedaan hebben. Jullie gaven aan dat ze concreet en helpend zijn. We hopen, dat jullie hiermee aan de slag kunnen. We zien dat jullie goede stappen hebben gezet om de effectiviteit van het onderwijs en het gedeeld eigenaarschap met betrekking tot de onderwijsontwikkeling te bevorderen.

Volgens ons hebben jullie uitstekende waarnemers die jullie feedback kunnen geven op de hierboven geformuleerde vraag: jullie leerlingen en het OOP. Ga regelmatig het gesprek met ze aan om te onderzoeken of jullie beleid het effect heeft dat jullie beogen.

Netwerken, kennisdeling, samenwerking

(welke (dalton)netwerken benut je, waar haal je expertise vandaan?)

- Contact met scholen binnen de Zuidwester (wat o.a. geleid heeft tot de invoering van Teachbuddy)
- 24-uurse
- Daltoncongres
- Intervisie met Wolfert Dalton
- Literatuur (o.a. nieuwe boek van René Berends)
- Expertise

Onze verwachting van de uitslag van de visitatie

(tussentijdse visitatie of niet)

Bij de vorige visitatie sprak de commissie uit dat de school 'Dalton ademde', maar dat er sprake was van te geringe sturing en borging. We hebben hier hard aan gewerkt: er ligt een schoolplan dat sturend is voor alles wat we ondernemen, er is een actieve onderwijscommissie en er zijn diverse werkgroepen actief die (mede onder coördinerende 'supervisie' van de DOC) de stuwende kracht zijn voor onderwijsontwikkelingen voor de komende jaren. We verwachten dat de commissie dit alles tijdens de visitatie terug zal

vinden in de school en zien daarom de uitslag met het volste vertrouwen tegemoet.

Waar staat onze school bij de volgende visitatie?

(lange termijnvisie)

Als wij verder vooruitkijken, zijn dit de vergezichten:

- De school is nog meer dan nu 'leer- en leefgemeenschap'. Burgerschap en betrokkenheid op 'de wereld' zijn zichtbaar in de lessen, maar ook in activiteiten buiten de lessen.
- Dalton is nog meer de 'taal' die we spreken, zoals we er nu achter komen dat we de ontwikkelingen (die er duidelijk zijn) nog moeten borgen bij personeel, leerlingen en ouders.
- Er is een goede basis gelegd om over de effectiviteit van de les te praten. Vanuit die basis zijn we weer nadrukkelijker bezig geweest met het nadenken over meer

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 23 van 44

projectmatige vormen van onderwijs, waarbij betrokkenheid op de wereld en samenwerken belangrijke trefwoorden zijn.

- We hebben een modus gevonden voor een effectiever gebruik van de daltonuren.
- Verdere ontwikkeling van daltonplanner om zelfstandigheid en vrijheid/verantwoordelijkheid te vergroten en meer afstemming op individuele onderwijsbehoeften bereiken.
- Ons professionaliseringmodel is echt geland en vormt een belangrijke basis

voor f3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

leerlingen

Tijdens het gesprek met de leerlingen waren in totaal 10 leerlingen aanwezig: 5 jongens en 5 meisjes (4x 5V, 2x 4M, 4V, 4H, 4V, 1V), waarvan 2 leerlingen lid zijn van de MR.

Leerlingen merken dat ze op een daltonschool zitten omdat zelfstandigheid wordt gestimuleerd (bijvoorbeeld na ziekte mag je zelf kiezen welke opdrachten je maakt om de stof in te halen). Expliciete aandacht voor de daltonpijlers komt weinig voor de in de lessen; deze leven over het algemeen niet bij de leerlingen. Veel enthousiasme is er over het recent ingevoerde systeem "Teachbuddy" dat de samenwerking tussen leerlingen stimuleert. Via een beloningsstructuur (het halen van diamanten waarmee je een broodje in de kantine kan halen) word je nog meer gestimuleerd om je in te zetten, dit werkt goed.

Het bestaan van de daltonuren is veel waard voor de leerlingen. Hierin kunnen ze keuzes maken om bijvoorbeeld uitleg te krijgen van een andere docent of het opzoeken van een bepaalde gewenste werksfeer. Fijn dat er verschillende soorten daltonuren zijn (voorbeeld samenwerken, werkplaats, badminton) maar de leerlingen zijn niet altijd volledig vrij in hun keuze: de mentor schrijft bijvoorbeeld verplicht in als je onvoldoende voor een vak staat. Los daarvan ervaren leerlingen weinig hulp bij hun keuze van de mentor; veel mentoren zijn bijvoorbeeld niet op de hoogte van de gemaakte keuzes en dit komt ook weinig terug als gespreksonderwerp. Veel leerlingen hebben deze school gekozen omdat er daltonuren zijn.

Via de Plenda worden de (onderbouw) leerlingen gestimuleerd om te werken aan hun zelfstandigheid. In de onderbouw wordt er wel op gelet dat je je Plenda invult, maar in de bovenbouw wordt hier veel losser mee omgegaan. In 4 havo wordt er wel gecontroleerd of leerlingen zich houden aan een aantal basis vereisten, zoals huiswerk maken, agenda mee, spullen mee. Via een overtredingen staffel worden hier ook consequenties (nablijven) aan gekoppeld. Leerlingen geven aan dat dit niet fijn is, maar wel nodig.

De leerlingen ervaren veel ruimte tijdens de lessen om samen te werken. Bijvoorbeeld veel opdrachten maken in groepjes, of eerst onderling overleggen voordat je iets aan de docent vraagt.

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 24 van 44

Op dit moment is er geen actieve leerlingenraad. Wel wordt geprobeerd om vanuit de responsgroep VWO om er een op te zetten. Er is alleen weinig animo als bijvoorbeeld vergaderingen buiten de lessen om ingepland moeten worden. Het zou meer kans van slagen hebben als hier bijvoorbeeld daltonuren voor gebruikt kunnen worden.

Responsgroepen worden wel ingezet, maar onduidelijk is of er ook echt iets wordt gedaan met de input hiervan. Wel is er vanuit de MR naar leerlingen geluisterd naar hun argumenten om een totaal verbod op telefoons te voorkomen; hierin voelen de leerlingen zich serieus genomen.

De invulling van de buitenlandse reizen is mede tot stand gekomen door input van de leerlingen. Ze kunnen dit erg waarderen en zijn blij dat er een gelijkwaardig keuze aanbod ligt voor havo, vwo en mavo.

Leerlingen hebben sinds de vorige visitatie gemerkt dat de school initiatieven heeft genomen: introductie Teachbuddy, Plenda, experiment daltonuren, en ze hebben ook gemerkt dat een aantal docenten anders lesgeven dan daarvoor; bijvoorbeeld meer nadruk op samenwerken.

In de bovenbouw is de feedback en feedforward in Magister opengezet voor leerlingen. Dit wordt wisselend ontvangen: niet alle leerlingen zijn hiervan op de hoogte, en de leerlingen die hier wel wat van gemerkt hebben zijn wisselend enthousiast over de kwaliteit van de feedback. Als de feedback passend is heeft het vastleggen hiervan een toegevoegde waarde ten opzichte van deze feedback alleen in een gesprek terug te laten komen.

Bij het voeren van de MOL-gesprekken is het erg afhankelijk van de mentor of de leerling daadwerkelijk 'in the lead' is. Tijdens mentorles komt de voorbereiding op zo'n MOL gesprek wel eens terug, maar leerlingen bereiden zich niet altijd goed voor.

Reflectie tijdens de lessen komt niet veel voor, maar wel vaak via reflecties op PO's of

gemaakte toetsen. Reflectie vanuit de docent op de lessen wordt weinig gedaan maar wel gewaardeerd.

Effectiviteit tijdens de vaklessen is erg afhankelijk van de docent. Sommige docenten leggen veel te veel en te lang uit, dan haak je af als leerling. Andere docenten leggen weer heel weinig uit en laten de leerlingen te veel zwemmen. Dit werkt ook niet. Leerlingen geven aan dat lessen effectiever zijn als er genoeg ruimte is voor interactie en een balans tussen uitleg en zelfstandig werken.

Er wordt aangegeven dat communicatie binnen de school wel kan verbeteren; leerlingen zijn niet helemaal op de hoogte van wat er allemaal speelt op school. Meer leerlingen kunnen bijvoorbeeld worden bereikt via posters in de school; dit heeft ook bij Teachbuddy gewerkt.

Leerlingen zijn trots op deze school omdat het ze helpt om te groeien als mens; je durft veel meer. Daarnaast vinden ze het erg belangrijk en fijn dat ze de vrijheid krijgen om zelf keuzes te maken, bijvoorbeeld zelf werken aan opgaven in plaats van naar een uitleg luisteren.

ouders

We voeren het gesprek met zeven ouders. Hun kinderen zitten in 5 havo, brugklas vwo, vwo 4 en 5, havo 5, 3 havo en 2 mavo. 3 van de 7 ouders zijn actief in de MR of ouderraad. 1 ouder heeft ook nog een kind dat al geslaagd is voor het vwo.

Er is bij verschillende kinderen sprake van een bewuste keuze voor daltononderwijs. Eén van de kinderen is van een Montessori basisschool naar de daltonschool overgestapt, terwijl een ander bewust voor het Technasium heeft gekozen, maar niet voor dalton. Enkele ouders gaven aan dat ze voor deze school gekozen hebben omdat ze het rustige schoolklimaat prettig vonden. Eén van de ouders merkte op dat de school warmer aanvoelt door het persoonlijke contact met de docenten.

Daarnaast heeft een kind gekozen voor de school omdat deze goed aansluit bij de behoeften: dalton bood de mogelijkheid om op eigen tempo door te werken, wat zowel in de daltonuren als in reguliere lessen goed van pas kwam.

Op de DLB wordt keuzevrijheid en verantwoordelijkheid gestimuleerd, vooral door de daltonuren en de mogelijkheid om toetsen op verschillende momenten te maken. Dit komt echter niet altijd zonder uitdagingen: soms worden leerlingen beloond voor uitstelgedrag doordat toetsmomenten worden verschoven, wat ten koste gaat van leerlingen die wel goed voorbereid zijn. Ook wordt de communicatie over toets- en inlevermomenten wel eens niet tijdig en consistent

doorgegeven.

Er wordt geopperd dat de overgang van de onderbouw naar de bovenbouw groot is, vooral als het gaat om de hoeveelheid stof en het niveau. De begeleiding en vrijheid kunnen variëren per docent, wat soms leidt tot inconsistentie. Het is duidelijk dat niet iedere leerling even goed om kan gaan met de vrijheid die hen geboden wordt en dat de school hier meer consequent moet optreden.

Veel ouders geven aan dat hun kinderen wel degelijk gezien worden door docenten. Een voorbeeld hiervan is een vakdocent Engels die proactief contact opnam met de ouders over een mogelijke dyslexie bij een kind. De communicatie met docenten wordt over het algemeen als soepel ervaren. Wat betreft de mentoren is de ervaring echter wisselend: het blijkt dat de invulling van het mentoraat sterk varieert per mentor, wat resulteert in een verschil in betrokkenheid en ondersteuning. Sommige mentoren bieden veel proactieve hulp, terwijl anderen minder expliciet zijn in hun ondersteuning.

De school werkt met de Plenda in de onderbouw, wat ouders over het algemeen goed ontvangen. Het zorgt voor actieve controle en helpt leerlingen om vanuit de basis te werken.

Er zijn verschillende punten die ouders aandragen voor verbetering. Bij de MOL gesprekken worden goede leerlingen niet zo snel uitgenodigd. Advies van de ouders:

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 26 van 44

laten we altijd een gesprek voeren, ook als het goed gaat. Ten aanzien van de daltonuren is de ervaring van de ouders dat sommige docenten snel vol zitten. De markt is krap (de wekker staat aan voor de inschrijving!). Je mag niet altijd aan verschillende vakken werken. Het daltonuur kan kortom effectiever. Ook de communicatie kan beter: vaste momenten voor de nieuwsbrieven, liever vaker kleinere hoeveelheden, communicatie bij langdurige uitval van een docent en vasthouden aan de afspraken.

Desondanks zijn er veel positieve ervaringen. Ouders zijn trots op de zelfstandigheid die de school bijbrengt, de manier waarop buiten het reguliere curriculum veel wordt georganiseerd en de interactie tussen verschillende leerjaren en opleidingen. De daltonuren dragen bij aan een hechte schoolgemeenschap, waarin de leerlingen met plezier naar school gaan dankzij de docenten, mentoren en teamleiders. De school wordt over het algemeen als fijn ervaren, omdat het een warme, betrokken sfeer heeft.

Kortom, hoewel er zeker verbeterpunten zijn, vooral op het gebied van communicatie en de consistentie van de begeleiding, wordt het DLB over het algemeen als een fijne en ondersteunende plek ervaren waar leerlingen zich kunnen ontwikkelen en verantwoordelijkheid leren dragen.

medewerkers: OOP

OOP'er zijn op een daltonschool – wat houdt dat in? Is dat meer dan alleen leerlingen controleren die zich niet inplannen voor een daltonuur? Het is de bewustwording dat we hier handelen vanuit de daltonkernwaarden. We spreken de leerlingen erop aan als ze zich niet dalton gedragen. We monitoren, beter dan twee jaar geleden, de niet ingeplande leerlingen voor de daltonuren. En met elkaar zijn we, meer dan twee jaar geleden, ons steeds bewuster dat we op een daltonschool werken. In sommige secties, bijv. bij de exacte vakken, ging dit al heel goed, dus daar is t.o.v. twee jaar geleden niet zoveel veranderd. De anderen zijn zich bewuster van het feit dat ze op een daltonschool werken.

Helaas is het OOP niet betrokken geweest bij het opstellen van de zelfevaluatie. De OOP'ers zijn zich dus bewust van het feit dat ze werken op een daltonschool. Dat uit zich bijvoorbeeld bij ict in het uitdragen van de daltonkernwaarde verantwoordelijkheid. Opladers worden niet zomaar uitgeleend, maar leerlingen worden opgeroepen om zich als daltonleerling te gedragen, dus hun spullen op orde te hebben.

Op DLB is er veel ruimte voor eigen initiatief. Het oppakken van PR-zaken, maken van een handboek – menig OOP'er draait hier zijn eigen toko. Maar die toko's staan wel in verband met elkaar. Het zijn geen eilandjes. Er wordt – waar mogelijk – gezocht naar uniformiteit tussen de diverse teams. Ook voor studiemiddagen / teamvergaderingen worden OOP'ers actief uitgenodigd. Dat vinden zij prettig.

Het OOP wordt steeds meer betrokken bij de rest van de school. De leerlingen worden dat ook. Zo is er een mooi voorbeeld van de reizen op de mavo, die, na raadpleging van de leerlingen, uitgebreid zijn met een reis in Nederland. Soms worden leerlingen spontaan betrokken – er kan nog meer gewerkt worden aan het raadplegen van de leerlingen op een regelmatige en niet vrijblijvende manier. Er komt spontaan een plan op om vwo 6 leerlingen als vraagbaak te laten

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 27 van 44

dienen voor ICT-zaken, zodat ze niet naar de medewerker ICT hoeven, maar naar een leerling kunnen. Werk dit soort plannen uit, is de tip van de visitatiecommissie! Ook hier wordt Teach Buddy, net als bij de leerlingen, als een succes gezien. Het betrekken van leerlingen blijft onderwerp van gesprek, zoals bijv. Bij het openhouden van de kantine. Door personeelstekort is deze nu dicht, maar leerlingen zouden dit prima kunnen oplossen. Ze willen graag helpen! Als de OOP'ers bijv. leerlingen zien helpen tijdens Open Dagen – prachtig om te zien, zo trots als ze dan zijn op 'hun DLB'. Ook bij afscheidsrecepties helpen leerlingen bijvoorbeeld in de catering. Dat doen ze super goed.

Het OOP zou graag een daltonscholing volgen. Ook nieuwe OOP'ers zouden, net als nieuwe docenten, meegenomen moeten worden hoe het is om te werken op een daltonschool.

We ronden af met wat tips en zaken waar we trots op zijn: een goed management geeft het goede voorbeeld. Het management is nog niet echt één team, zo wordt dat ervaren. Daar is nog werk aan de winkel. De neuzen dezelfde kant op is ook een goede tip. Bijv. In het handhaven van de regels. Gemeenschappelijkheid is nodig om de school naar een hoger plan te tillen. Het verdwijnen van het M-gebouw kan deze eenheid wellicht alweer wat meer versterken.

Trots is het OOP op de fijne sfeer op school: open, empathisch en veel vrijheid. Aanspreken van elkaar gebeurt. De één vindt dit lastiger dan de ander, maar het geven van feedback gebeurt wel. Voor de ideeën ingebracht door OOP'ers staat men open en dat is fijn.

De belangrijkste stap sinds de vorige visitatie twee jaar geleden was het creëren van een stabielere basis voor Dalton en het borgen. Er ligt een schoolplan met een duidelijke koers en er is opnieuw gekeken naar de organisatie van de Daltonontwikkelingen. Door meer betrokkenheid van de schoolleiding en betere samenwerking met de DOC is er meer rust en regelmaat gekomen. 'De schoolleiding is meer zichtbaar dan ze ooit waren'.

De samenwerking binnen teams is verbeterd en de focus ligt nu meer op gezamenlijk doelstellingen bereiken. 'Er heerst meer een gevoel van saamhorigheid'. De school heeft gekozen om het accent te leggen op 'effectiviteit' in de lespraktijk. Er is gekozen om schoolbreed te werken met het EDI-model (Directe Instructie) en een groep van ongeveer 40 docenten heeft daarin reeds scholing gevolgd. Het wordt steeds meer toegepast in de lessen. Het EDI-model is een middel om tot 'effectieve' lessen te komen en gemeenschappelijke taal te creëren.

Trots wordt gevoeld over de goede sfeer binnen de school en de positieve omgang tussen leerlingen en docenten. De kwaliteit van het onderwijs is toegenomen. Docenten: 'er is enthousiasme, energie, motivatie en werklust'. 'We doen het weer samen en hebben er weer zin in'. 'Collega's gaan voor hun vak'.

De professionele samenwerking tussen collega's is zichtbaar en wordt gestimuleerd via initiatieven zoals 'Teachmeet', waarbij docenten samenkomen om te reflecteren en ideeën uit te wisselen. 'Teachmeet' geeft docenten meer autonomie'. Dit schooljaar zijn hier twee middagen van geweest. Ook studiedagen dragen bij aan de samenwerking. Sinds dit schooljaar is het de bedoeling dat docenten een 'Dalton experiment' uitvoeren en vervolgens bespreek je dit met je teamleider. Van tevoren stuur je een gespreksagenda en de verslagen van je

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 28 van 44

experiment op. Je kunt er ook voor kiezen om de 'Dalton spiegel' in te vullen en hier vervolgens op te reflecteren. Zo kom je erachter waar je kwaliteiten en ontwikkelpunten binnen de Daltonkernwaarden liggen.

Op school wordt gewerkt aan verbetering en innovatie, maar er zijn nog enkele punten die extra aandacht verdienen. Bijvoorbeeld het Dalton-experiment. Tot nu toe blijft de vraag hoe de uitkomsten beter kunnen worden besproken en welke aanpassingen nodig zijn om het succes ervan te vergroten. Een duidelijke terugkoppeling en reflectie zouden kunnen helpen om de aanpak te verfijnen en effectiever te maken.

*Ook binnen het vak **Techniek & Toepassing (T&T)** nemen leerlingen in de hogere klassen steeds meer verantwoordelijkheid. Ze stellen hun eigen leerdoelen op en plannen zelfstandig hun werk. De school kan meer gebruik maken van de expertise en succeservaringen binnen T&T om hier school breed van te leren. Daarnaast spelen de **tutorprogramma's** een belangrijke rol in het begeleiden van brugklasleerlingen. Ze helpen hen om verantwoordelijkheid te nemen en hun weg binnen de school te vinden. Wat echter nog niet helder is, is in hoeverre leerlingen zelf invulling kunnen geven aan hun rol als tutor of begeleid worden in hun aanpak. Dit vraagt om verdere uitwerking en afstemming. Het grootste aandachtspunt is echter de effectiviteit van de **Daltonuren**. Op dit moment zijn deze uren nog niet optimaal ingevuld. Er is behoefte aan meer uniformiteit en samenhang, vooral tussen de onder- en bovenbouw. Een meer gestructureerde aanpak en betere*

afstemming tussen vakken en leerjaren kunnen ervoor zorgen dat deze uren beter benut worden en leerlingen er meer profijt van hebben. Met deze ontwikkelpunten in het vizier blijft de school zich inzetten voor een dynamische en effectieve leeromgeving, waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

schoolleiding

We voeren het gesprek met de voltallige schoolleiding en het hele visitatieteam. De schoolleiding is trots op de fijne sfeer in alle drie de gebouwen. Het voelt rustig ondanks het feit dat er veel leerlingen rondlopen. De schoolleiding heeft hard gewerkt om die rust na corona terug te krijgen. Dat is gelukt door in te zetten op pure regelmaat en terug naar de basis. De schoolleiding is ook trots op de leerlingen. Oud-leerlingen komen bijvoorbeeld graag terug om voor groepen ouders voorlichting te geven.

De belangrijkste stap die het MT van DLB gezet heeft sinds de vorige visitatie is het herstellen van de kaders voor de leerlingen. De kaders waarbinnen de leerlingen ruimte voelen dat is dalton. Die kaders waren na corona verdwenen. Twee jaar geleden waren er leerlingen aan het zwerven over de gangen met telefoons. Nu weten ze dat ze alleen op bepaalde plekken mogen zijn om te studeren. Ze laten zich aansturen zonder weerwoord. Ook het lesmodel helpt. De routine wordt zichtbaarder.

Sinds de vorige visitatie is er ook stevig gestuurd op de rol van de DaltonOnderwijsCommissie. Er zijn twee hoofdopdrachten voor de DOC: coördineren vakmanschapontwikkeling en basisvaardigheden. Anja en Peter zitten allebei in de DOC en de schoolleiding. De DOC is een

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 29 van 44

vast onderdeel van MT-agenda. De DOC bestaat uit leden van de verschillende teams en ook de daltonopleiders en de visiteurs. Ze zijn gekozen via een oproep en organiseren een deel van de teamvergaderingen.

De hele school heeft een opdracht met elkaar. Docenten hebben ruimte om hun onderwijs vorm te geven en de grens zit bij de organisatie en bij de opdracht die de collega's met elkaar hebben. Collega's nodigen uit enthousiasme teamleiders uit om bij hen in de klas te komen kijken. Bijvoorbeeld bij een les waarin leerlingen een bal overspelen bij geschiedenis. Bij aardrijkskunde was er een escaperoom ter voorbereiding van een toets. Een wiskundeleraar had de klas in groepen ingedeeld met per groep expertleerlingen. De schoolleiding is blij met deze ontwikkeling. De docenten hebben gesprekken met elkaar. De vraag van het personeel is of de schoolleiding organiseert dat ze bij elkaar kijken. Dat is jammer want ze hebben tussenuren, maar kennelijk is de ondersteuning van de schoolleiding hierbij nodig. Er zijn wel mensen die het uit zichzelf doen. Het natuurlijke ritme om bij elkaar te leren is er wel meer.

Er is ingezet op draagvlak voor daltonontwikkeling. Het managementteam heeft verschillende heidagen gehad. Het was soms zoeken naar de goede weg naar elkaar. De schoolleiding moet aan de opbrengsten werken en aan daltonontwikkeling. Er zitten verschillende persoonlijkheden in het MT, maar ze weten met elkaar de lijn te pakken. De DOC speelt daar ook een rol in. Collega's voelen zich gesteund richting het personeel. Als er

een plenaire bijeenkomst is dan wijst het MT altijd naar de drie ontwikkelpunten. Het schoolplan helpt. Bij elk reflectiegesprek gebruiken de leden van het MT dezelfde uitgangspunten. Het daltondocentprofiel is niet nieuw, maar is een half jaar geleden in de DOC op de agenda gezet om te herzien. De schoolleiding en de DOC willen eerst de resultaten van het traject met betrekking tot expliciete directe instructie (EDI) afwachten. Dat EDI-model moet in het docentprofiel opgenomen worden, maar eerst moet er gekeken worden of het echt werkt. De DOC heeft dat stukje opgepakt. Het daltonprofiel kan bijvoorbeeld gebruikt worden bij de werving. Daarbij wel een realistische kanttekening: het is fijn als je kunt werven op dalton, maar soms ben je alleen al blij dat je een docent hebt. De daltonspiegel is ingezet tijdens een studiemiddag om de eerste stap te zetten richting het ontwikkelen van daltonexperimenten. De teamleider vraagt naar de experimenten tijdens de reflectiegesprekken. De school is voor het 2e jaar bezig met de experimenten en gehoopt wordt op een olievlekwerking.

Het EDI-model is ingezet om ruimte te creëren en als middel om tot effectieve lessen te komen. Op het moment dat je in een vaste structuur van een les zit kun je voor ruimte zorgen voor leerlingen. Voorbeelden: kleine lesafsluiting. Voorheen stak een leerling een vinger op en wist dat hij een beurt kon krijgen. Door het EDI-model worden leerlingen gedwongen om allemaal na te denken. Ook wordt er gewerkt met wisbordjes. Er is rust en structuur voor docenten. 30 docenten hebben de scholing voor EDI gevolgd en werken er nu mee. Veel meer dan verwacht! Er wordt over gepraat in de docentenkamer. Er zijn teachmeets en reflectiegesprekken geweest. In de functiemix zijn kaders opgesteld met betrekking tot effectiviteit in de lessen. Het gesprek gaat weer over onderwijs. Er is geen weerstand, maar er is wel overtuiging dat het belangrijk is om te gaan voor effectiviteit. Het komt vanuit de DOC zelf.

De reflectieleerlijn is echt een concept en het is het product van een werkgroep. Deze lijn zal vooral via de teams gaan lopen. Vooral mentoren zullen gaan werken met de reflectie leerlijn. Er wordt nu gewerkt met Tumult waar ook reflectie in zit. Maar de reflectie leerlijn als zodanig is

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 30 van 44

nog niet ingezet. 2 jaar is eigenlijk best kort om dit voor elkaar te krijgen. Er zijn mentoruren en reflectieuren. Het reflectieuur is individueel of in groepjes en gaat over de voortgang. De mentoren bepalen zelf welke leerlingen naar reflectie komen. Reflectie is niet alleen op resultaten, maar ook op kennismaking en aanpak. Het gaat ook over het coachen van leerlingen die veel eruit worden gestuurd, die hun huiswerk niet voor elkaar hebben. De bovenbouw heeft coachingsuren. Dat gaat om kleine groepen om ervoor te zorgen dat alle leerlingen in beeld zijn. Mentoruren bovenbouw staan aan het eind van de dag en kunnen klassikaal of groepsgewijs ingezet worden. Er zijn ook 2 x per kjaar MOL-gesprekken. De mentor maakt daar verslag van. Die staan in de feedbackkolom in Magister. De afspraken zijn te vinden voor iedereen.

De aanbeveling die de schoolleiding zichzelf zouden willen geven is als volgt: Het daltonuur staat in de focus. Er is 60 minuten beschikbare tijd. Probeer eens buiten de lijntjes kleuren met de daltonuren. Na corona was daltonuur niet meer effectief. Als we de leerlingen vragen wat hun doel met daltonuur is dan komt er niet veel uit. Als leerlingen meer eigenaarschap ervaren ten aanzien van het daltonuur dan zou het heel mooi zijn.

daltonontwikkelcommissie

Na de aanbevelingen van twee jaar geleden heeft jullie school een belangrijke stap gezet: de daltonwerkgroep, die ondanks haar goede bedoelingen niet de nodige ontwikkelingen kon realiseren, werd opgeheven en vervangen door de Daltonontwikkelcommissie (DOC). Deze groep is voortvarend van start gegaan en heeft inmiddels een solide basis gelegd. De DOC is niet alleen een representatieve afspiegeling van de verschillende teams en clusters, maar heeft ook door de deelname van twee schoolleiders aan dit team meer slagkracht gekregen. Het heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een derde cruciaal orgaan binnen de school, waarin dalton centraal staat. Waar de initiatieven van de voormalige werkgroep niet altijd breed werden omarmd, lijkt de DOC nu meer beweging te kunnen creëren. Bovendien is bijna iedereen die deel uitmaakt van de DOC ook actief in werkgroepen, waardoor er een betere afstemming is met wat er speelt in werkgroepen zoals burgerschap, digitale geletterdheid, basisvaardigheden, reflectie en effectieve lessen. Door de samenstelling en positie van de DOC is het ook gelukt om het OOP beter mee te krijgen, en is er een cultuur van "samenwerking" ontstaan, waardoor de weerstand onder collega's aanzienlijk is afgenomen. Als visitatieteam waren we onder de indruk van de belangrijke rol die de DOG speelt in het organiseren van de teamvergaderingen.

Een van de resultaten van de DOC is de invoering van EDI (Expliciete Directe Instructie). Tijdens het visitatietraject vroegen wij ons af hoe deze meer docentgestuurde aanpak zich verhoudt tot de vrijheid en zelfstandigheid die van een daltonleerling verwacht wordt. Jullie konden echter overtuigend uitleggen dat EDI juist ruimte biedt om meer te differentiëren en beter tegemoet te komen aan de wensen van de leerlingen. Daarnaast gebruiken jullie EDI als middel om de effectiviteit, een van de belangrijkste pijlers in jullie schoolplan, te vergroten. Tijdens de lesbezoeken zagen we inderdaad meerdere lessen waarin EDI werd toegepast. Overigens gaven

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 31 van 44

jullie ook duidelijk aan geen EDI-school te willen zijn, maar het model vooral in te zetten voor nieuwe stof.

Al jarenlang organiseren jullie een interne daltonopleiding, en jullie gaven aan trots te zijn op de opleiding zelf. De manier waarop de kernwaarden zijn verweven met de inhoud en hoe jullie de verbinding met de lespraktijk weten te leggen, wordt bijzonder gewaardeerd. Ook wordt binnen de opleiding ruimte geboden om te experimenteren, en dit proces wordt na het behalen van het certificaat door alle docenten voortgezet.

Een ander belangrijk gespreksonderwerp was de vraag hoe andere vakken kunnen profiteren van de aanpak die het technasium hanteert. Jullie gaven daarbij een concreet voorbeeld van een beco-docent die de samenwerking in zijn eigen lessen wilde verbeteren en zich daarbij liet inspireren door het technasium. Jullie gaven echter terecht aan dat de projectmatige manier van werken niet altijd binnen alle vakken toepasbaar is.

Als DOC staan jullie ook voor een aantal uitdagingen. Een van deze uitdagingen betreft de herinrichting van de daltonuren. Deze worden momenteel nog als onvoldoende productief ervaren. Het feit dat er lestijd is ingeleverd ten gunste van de daltonuren wordt echter breed gewaardeerd. Wij merkten dat het afschaffen van de daltonuren voor jullie geen taboe was, maar willen jullie nadrukkelijk adviseren om juist de daltonuren te behouden, zeker na gesprekken met de leerlingen. Jullie lijken al goed inzicht te hebben

in wat wel werkt: het labelen van de daltonuren, het vermijden van inplannen aan het einde van de dag en het organiseren van vakgerichte daltonuren. Bovendien werken de daltonuren in de bovenbouw naar jullie mening aanzienlijk beter. Een nieuwe werkgroep zal zich gaan buigen over het herijken van de daltonuren, hopelijk in samenspraak met de leerlingen.

bestuurder(s)

We voerden het gesprek met Mark Mees, lid College van bestuur OZHW en Monica Boevé, strategisch adviseur onderwijs en kwaliteit op het Onderwijs Service Bureau (OSB) te Barendrecht. Het gesprek is gevoerd door Marja Out en Leonie den Hartog namens de NDV. OZHW biedt openbaar onderwijs op 16 basisscholen en 9 VO scholen voor het voortgezet onderwijs in de gemeenten Ridderkerk, Barendrecht, Zwijndrecht, Alblasserdam en Krimpenerwaard, Hardinxveld-Giessendam en Papendrecht. De scholen worden ondersteund door het Onderwijs Service Bureau (OSB) gevestigd in Barendrecht.

We starten het gesprek over 10-14 onderwijs. Het bestuur zag met name iets in 10-14 onderwijs inzake de mogelijkheden tot uitgestelde determinatie. Helaas is ervaren, na een veelbelovende start, dat het later in het proces steeds moeilijker werd om dit te continueren. De Spring High aanpak wordt genoemd als wel een succesvolle aanpak.

Het bestuur geeft aan niet verrast te zijn door de recente onvoldoende van de onderwijsinspectie voor de havo. Er was al een verbeterplan gemaakt en door het bezoek van de inspectie is er nu nog beter zicht op hetgeen er verbeterd moet worden in de havo. De bestuurder is van mening dat de havo de meest complexe opleiding in Nederland is.

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 32 van 44

*De bestuurder signaleert dat de huidige schoolleider/ directeur gericht is op het **samen** sturing geven. De bestuurder ziet dat er is ingezet op rust, structuur en regelmaat. Er moet nu doorgepakt worden op het pedagogische en didactische klimaat. Twee jaar geleden was het natuurlijk even slikken dat de school een 2-jarige Dalton-verlenging kreeg maar de school heeft dit stevige signaal goed opgepakt.*

Het bestuur wil bestuursbreed de structuur strakker neerzetten. Belangrijke elementen daarbij zijn: peer reviews, collegiale consultaties, het sturende deel in het leiderschap vergroten, duidelijkere afspraken maken waar iedereen zich aan houdt. Over 5 jaar is het plan dat er een professionelere leercultuur is, dan is er uitwisseling tussen scholen onderling en zijn de adviseurs van het OSB gekoppeld aan een school. Door de adviseurs aan een school te koppelen is er meer begeleiding en ondersteuning mogelijk, komt er ook meer begrip voor elkaar. Het bestuur is bezig met een gemeenschappelijke visie op onderwijs en deze visie bevat veel dalton-elementen. Dat wil niet zetten dat het een dalton-bestuur wordt.

Voor deze school geldt dat de 5 kernwaarden meer zichtbaar moeten worden en dat de effectiviteit van de daltonuren omhoog moet. We (Leonie en Marja) geven aan dat er tijdens het gesprek met de schoolleiding was gevraagd of een daltonschool zonder daltonuren zou kunnen. Daarop is de reactie van het bestuur: "De onderwijsinspectie heeft hier ook al iets over gezegd. Er moet gewoon veel meer sturing komen op/in de daltonuren, niet minder

daltonuren maar wel méér ondersteuning voor de leerlingen, meer differentiatie en meer maatwerk, goed nadenken over de invulling van de daltonuren. Dus de daltonuren moeten zeker blijven."

Het bestuur ziet het technasium en o&o als een profileringskans. Het technasium is nu nog te veel een schooltje in de school. Het zou mooi zijn als deze manier van werken ook voor de havo gerealiseerd zou kunnen worden. De leerlingen zijn ontzettend enthousiast over het technasium en dat kan de bestuurder alleen maar beamen: "we leren door te doen, maar we doen het te weinig". Het technasium is een mooie manier om meer richting en vorm te geven aan het beroepsgerichte aspect.

De bestuurder geeft aan dat er een behoorlijk grote groep in de school is waar dalton volledig door wordt gedragen. Zij nemen de rest hierin mee. Als je door de gangen loopt kun je een leerling tegenkomen die iets met muziek doet of iets met dans/theater. Dat ziet hij echt niet op andere scholen. Ook de veiligheid die de kinderen op deze school ervaren is iets om trots op te zijn. De school is schoon en rustig; het ziet er gewoon allemaal netjes uit. Er is wel een meer stadscultuur in de school gekomen, er zijn bijvoorbeeld meer leerlingen uit Rotterdam-Zuid.

Als focuspunten voor de komende tijd zien Monica en Mark:

- Meer sturing van de schoolleiding. Echt opvolgen wat er moet gebeuren. 1 MT, 1 mond, 1 manier. Er zijn heel veel afspraken op papier maar nu gaat het erom die afspraken na te leven.*
- Aandacht voor de effectiviteit van de daltonuren. Advies is om bij andere daltonscholen te gaan kijken hoe zij de daltonuren invullen en vormgeven.*
- OOP moet meegenomen worden in de Daltonontwikkeling en eventuele scholing.*

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 33 van 44

- De stem van de leerlingen moet meer structureel gehoord worden en niet alleen incidenteel.*

Beoordeling, waardering & advies

Beoordeling

		V/O
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	V
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	V
2	Zelfstandigheid	V
3	Samenwerking	V
4	Reflectie	V
5	Effectiviteit - doelmatigheid	O

Waardering

Bij een visitatie gaat het niet alleen om de kernwaarden. Wat we willen zien is ontwikkelkracht, reflectievermogen en gedeeld eigenaarschap. Twee jaar geleden was met name dat gedeeld eigenaarschap een ontwikkelpunt. We hebben een (in)spannende visitatie achter de rug. We zijn blij dat het jullie lukt om een gezamenlijke koers te maken en uit te zetten. Met bewondering en instemming hebben we met name jullie ontwikkeling van de samenwerking tussen docenten en MT geobserveerd. Daar hebben jullie een grote en belangrijke stap gezet. Zoals een lid van de DOC het verwoordde: "Sinds de nieuwe structuur van de daltonorganisatie binnen de school is 'samen' écht met elkaar: dalton ontwikkel commissie (DOC) en de schoolleiding". En in het gesprek met de docenten werd dit gezegd: "Er is enthousiasme, energie, motivatie en werklust. We doen het weer samen en hebben er weer zin in. Collega's gaan voor hun vak!" Het moge duidelijk zijn dat we verwachten dat jullie in de komende tijd dat eigenaarschap verbreden naar de leerlingen en het OOP.

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
☐	Eerste licentie toekennen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde
☐	Geen eerste licentie toekennen, over twee jaar opnieuw visitatie voor licentie toekennen	Twee of meer onvoldoende kernwaarden

☒	Licentie voor de komende periode* verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
☐	Over twee jaar versnelde visitatie	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
Versie 10 juni 2024 Pagina 35 van 44

		visitatie + borging
☐	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen

	kernwaarde	omschrijving
1	vrijheid	<i>We hebben veel (goede) docent-gestuurde lessen gezien. Zoek ruimte voor leerlingen om zelf keuzes te maken in het leerproces en daarmee het initiatief bij de leerlingen te leggen. Ook binnen EDI lijkt ons dat zeker mogelijk.</i> <i>Maak heldere afspraken over de mate van vrijheid in invulling van de verschillende daltonuren. Benoem de kaders en het daarbij gewenste leerling- en docentgedrag.</i> <i>Denk na over de manier, waarop de leerling zijn of haar keuzes kan of moet verantwoorden. Denk hierbij naast de MOL- en coachgesprekken ook aan de reguliere lessen en daltonuren.</i>
2	zelfstandigheid	<i>We hebben veel momenten gezien waarin leerlingen zelfstandig aan het werk waren. Blijf de leerlingen de ruimte en verantwoordelijkheid geven voor de zaken die ze zelf aankunnen (verwerkingsvormen, planning) en zorg ervoor dat docenten zicht hebben op de keuzes die leerlingen maken zodat hierop (bij)gestuurd kan worden.</i> <i>Formuleer waar jullie naartoe werken: naast het daltondocentprofiel, hoe ziet een daltonleerling eruit (maak een daltonleerlingprofiel). Betrek leerlingen bij de vraag hoe ze zelfstandig willen werken.</i>

3	samenwerken	<i>Stimuleer intercollegiale visitaties, zodat docenten kunnen leren van elkaar.</i> <i>Er wordt in veel lessen in groepen gewerkt, maar de kwaliteit van de samenwerking kan verbeterd worden door sterker in te zetten op samenwerkend leren.</i> <i>Jullie leerlingen hebben veel goede ideeën over dalton. Lees bijvoorbeeld maar het verslag dat we geschreven hebben van het gesprek met de leerlingen. Betrek hen bij het verbeteren van het daltononderwijs door middel van een stevige leerlingenraad en klankbordgroep. Maak hun stem zichtbaar! Jullie leerlingen hebben mooie ideeën, maar lijken zich niet altijd gehoord te voelen.</i>
---	-------------	--

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
 Versie 10 juni 2024 Pagina 36 van 44

4	reflectie	<i>Leer van de 'parels' binnen de school, zoals bijv. O&O en reflecteer met elkaar hoe deze elementen in andere lessen geïntegreerd kunnen worden. De daltonwaarden worden bij uitstek zichtbaar in het technasium: er wordt samengewerkt, de leerlingen nemen initiatief en reflectie zit sterk in het tehcnasium verankerd. Kijk hoe andere vakken hiervan kunnen profiteren en kijk ook bij andere succesvolle (dalton)projecten hoe reeds aanwezige kennis in de school onder de collega's kan worden gedeeld.</i> <i>Er is een werkgroep reflectie en de cyclus reflectie is in concept klaar. Rol dit uit in de lespraktijk.</i>
---	-----------	--

5	effectiviteit	<i>We waarderen de acties die de school heeft ingezet om de effectiviteit van de les d.m.v. uniformiteit en routines te verbeteren. We zien dat er heel veel plannen zijn gemaakt. Ga ze uitwerken en stuur daar als schoolleiding stevig op. De aanbeveling bevat ook een pedagogisch component en we zien dat daar nog veel winst te behalen is ('hoe' het in de les wordt uitgevoerd door docenten).</i> <i>De initiatieven die jullie de afgelopen jaren hebben ingezet, vallen in de smaak bij veel leerlingen. Vooral de Teach Buddy wordt zeer gewaardeerd. Toch horen we dat nog niet alle leerlingen op de hoogte zijn van wat er mogelijk is. Hoe kunnen jullie ervoor zorgen dat alle leerlingen bereikt worden, zodat iedereen profiteert van de ingezette verbeteringen?</i> <i>Daltonuren: leerlingen vinden het erg prettig dat deze bestaan en zijn ook positief over hoe deze bijdragen aan effectiviteit in hun leerproces. De leerlingen geven aan dat de daltonuren mede bepalend zijn voor hun keuze voor deze school. Een ouder verwoordde het aldus: "de daltonuren bouwen een mooie daltonfamilie". We raden jullie sterk aan deze dus ook te behouden. Grijp dit gegeven aan als kans en ga met elkaar en de leerlingen in gesprek over hoe de daltonuren nog meer toegevoegde waarde kunnen creëren.</i> <i>We merken veel enthousiasme onder docenten over de Teachmeets. Dit blijkt een effectieve manier om met en van elkaar te leren over de daltonkernwaarden. Blijf dit doen!</i>
---	---------------	--

Slotopmerking visitatieteam

We danken jullie voor jullie gastvrijheid, voor jullie openheid en voor met name de betrokkenheid van het personeel aan het einde van de visitatiedag. We wensen jullie een goed vervolg van deze visitatie toe en we hopen dat jullie met onze feedback jullie mooie daltononderwijs verder met overtuiging ontwikkelen.

Slotopmerking school

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

(denk aan: actieplan, tijdpad, uitvoerenden, scholing, externe ondersteuning. Een format hiervan is eventueel te vinden op www.dalton.nl onder de kop 'visitatie en licentie'.)

Plan van aanpak	
Aanbeveling 1	Vrijheid en verantwoordelijkheid: <i>We hebben veel (goede) docent-gestuurde lessen gezien. Zoek ruimte voor leerlingen om zelf keuzes te maken in het leerproces en daarmee het initiatief bij de leerlingen te leggen. Ook binnen EDI lijkt ons dat zeker mogelijk.</i> <i>Maak heldere afspraken over de mate van vrijheid in invulling van de verschillende daltonuren. Benoem de kaders en het daarbij gewenste leerling- en docentgedrag.</i> <i>Denk na over de manier, waarop de leerling zijn of haar keuzes kan of moet verantwoorden. Denk hierbij naast de MOL- en coachgesprekken ook aan de reguliere lessen en daltonuren.</i>
Uitgewerkt door *	DOC
Actie	Laatste hand leggen aan het Daltondocentprofiel • Opstellen van een Daltonleerlingprofiel • Actualiseren van de kwaliteitskaart daltonuren (mede o.b.v. advies klankbordgroep), met o.a. aandacht voor het expliciet maken van keuze voor daltonuren • Onderzoek naar mogelijkheid om de keuze voor daltonuren over een periode inzichtelijk te maken, om het op deze manier onderdeel te maken van MOL- en mentor-/coachgesprekken • Invoering van een schoolbreed Plan van Aanpak aan de hand waarvan leerlingen die in prestaties achterblijven begeleid worden. •
Uitvoerenden	Klankbordgroep daltonuren DOC DMT
Tijdvak	Start 2025-2026

Scholing / externe ondersteuning	Expertis Andere daltonscholen
---	----------------------------------

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
 Versie 10 juni 2024 Pagina 39 van 44

Aanbeveling 2	Zelfstandigheid: <i>We hebben veel momenten gezien waarin leerlingen zelfstandig aan het werk waren. Blijf de leerlingen de ruimte en verantwoordelijkheid geven voor de zaken die ze zelf aankunnen (verwerkingsvormen, planning) en zorg ervoor dat docenten zicht hebben op de keuzes die leerlingen maken zodat hierop (bij)gestuurd kan worden.</i> <i>Formuleer waar jullie naartoe werken: naast het daltondocentprofiel, hoe ziet een daltonleerling eruit (maak een daltonleerlingprofiel).</i> <i>Betrek leerlingen bij de vraag hoe ze zelfstandig willen werken.</i>
Uitgewerkt door	DOC
Actie	Opstellen van een daltonleerlingprofiel In het daltondocentprofiel nadrukkelijk benoemen dat er op les-, periode- en jaarniveau gelegenheid moet zijn voor leerlingen om keuzes te maken
Uitvoerend en	DOC
Tijdvak	Start 2025-2026

Aanbeveling 3	Samenwerken: <i>Stimuleer intercollegiale visitaties, zodat docenten kunnen leren van elkaar.</i> <i>Er wordt in veel lessen in groepen gewerkt, maar de kwaliteit van de samenwerking kan verbeterd worden door sterker in te zetten op samenwerkend leren.</i> <i>Jullie leerlingen hebben veel goede ideeën over dalton. Lees bijvoorbeeld maar het verslag dat we geschreven hebben van het gesprek met de leerlingen. Betrek hen bij het verbeteren van het daltononderwijs door middel van een stevige leerlingenraad en klankbordgroep. Maak hun stem zichtbaar! Jullie leerlingen hebben mooie ideeën, maar lijken zich niet altijd gehoord te voelen.</i>
Uitgewerkt door *	DMT

Visitatie vanuit de NDV zelfevaluatie & visitatieverslag
 Versie 10 juni 2024 Pagina 40 van 44

Actie	In het overlegschema vanaf 25-26 nemen we structureel per periode een moment op voor intervisie rondom de 'experimenten' en schoolbrede thema's. Het schrijven van een initieel beleidsstuk dat erin resulteert dat we een levende leerlingenraad hebben, gevoed door een structuur van responsgroepen.
Uitvoerend en	DOC DMT
Tijdvak	Start 2025-2026
Aanbeveling 4	<i>Leer van de 'parels' binnen de school, zoals bijv. O&O en reflecteer met elkaar hoe deze elementen in andere lessen geïntegreerd kunnen worden. De daltonwaarden worden bij uitstek zichtbaar in het technasium: er wordt samengewerkt, de leerlingen nemen initiatief en reflectie zit sterk in het technasium verankerd. Kijk hoe andere vakken hiervan kunnen profiteren en kijk ook bij andere succesvolle (dalton)projecten hoe reeds aanwezige kennis in de school onder de collega's kan worden gedeeld. Er is een werkgroep reflectie en de cyclus reflectie is in concept klaar. Rol dit uit in de lespraktijk.</i>

Uitgewerkt door • •	DMT Werkgroep reflectie
Actie • •	In gesprek gaan met technasium om te kijken hoe we onderdelen van hen kunnen implementeren in de school. Uitrol van de door de werkgroep uitgedachte leerlijn 'reflectie' over de diverse afdelingen in de school.
Uitvoerend e n • • •	DOC DMT Werkgroep groep reflectie
Tijdvak	Start 2025-2026
Aanbeveling 5	<i>We waarderen de acties die de school heeft ingezet om de effectiviteit van de les d.m.v. uniformiteit en routines te verbeteren. We zien dat er heel veel plannen zijn gemaakt. Ga ze uitwerken en stuur daar als schoolleiding</i>

	<i>stevig op. De aanbeveling bevat ook een pedagogisch component en we zien dat daar nog veel winst te behalen is ('hoe' het in de les wordt uitgevoerd door docenten).</i> <i>De initiatieven die jullie de afgelopen jaren hebben ingezet, vallen in de smaak bij veel leerlingen. Vooral de Teach Buddy wordt zeer gewaardeerd. Toch horen we dat nog niet alle leerlingen op de hoogte zijn van wat er mogelijk is. Hoe kunnen jullie ervoor zorgen dat alle leerlingen bereikt worden, zodat iedereen profiteert van de ingezette verbeteringen?</i> <i>Daltonuren: leerlingen vinden het erg prettig dat deze bestaan en zijn ook positief over hoe deze bijdragen aan effectiviteit in hun leerproces. De leerlingen geven aan dat de daltonuren mede bepalend zijn voor hun keuze voor deze school. Een ouder verwoordde het aldus: "de daltonuren bouwen een mooie daltonfamilie". We raden jullie sterk aan deze dus ook te behouden. Grijp dit gegeven aan als kans en ga met elkaar en de leerlingen in gesprek over hoe de daltonuren nog meer toegevoegde waarde kunnen creëren.</i> <i>We merken veel enthousiasme onder docenten over de Teachmeets. Dit blijkt een effectieve manier om met en van elkaar te leren over de daltonkernwaarden. Blijf dit doen!</i>
Uitgewerkt door	DMT DOC
Actie	• Opstellen van een kader 'de effectieve les', voorzien van concrete ijkpunten (mogelijk geïntegreerd in het daltondocentprofiel) • Invoering van een lesobservatietool voor lesbezoeken vanuit het DMT (twee perioden per jaar) • Herhaling van aanbod basiscursus en nieuw aanbod van verdiepingscursus EDI Enkele collega's laten zich scholen tot expert op het gebied van EDI (EDI-coach) Invoering van mini-teachmeet / intervisiebijeenkomst per periode m.b.t. experimenten door docenten • Klankbordgroep daltonuren (zie ook aanbeveling 1) • Veel aandacht voor TeachBuddy in de start van een schooljaar (leerlingen, kennismakingsavonden); speciale daltonuren creëren voor TeachBuddy activiteiten • •
Uitvoerend en	DOC DMT Coördinator TeachBuddy
Tijdvak	Start 2025-2026

Scholing / externe ondersteuning	Scholing lesobservatie door DMT (Expertis)
---	--

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Leidinggeve nde onderwijs		15 oktober 2025
	Visitatievoorzitte r		27 augustus 2025

Voor de verdere procedure: zie handleiding '[Daltonschool worden en blijven](#)'.

